

На основу члана 46. став 1. Закона о јавним агенцијама („Службени гласник РС”, бр. 18/05 и 81/05-исправка), члана 237. тачка 2) Закона о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС”, бр. 73/10, 57/11, 93/12, 45/15 и 66/15-др.закон) и члана 43. став 3. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05-исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12-УС, 72/12, 7/14-УС и 44/14), на предлог Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре,

Влада доноси

З А К Л Ј У Ч А К

1. Прихвата се Извештај о раду за 2017. годину Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије усвојен на седници Управног одбора Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије одржаној 18. априла 2018. године, који је саставни део овог закључка.

2. Овај закључак доставити Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.

05 Број: 021-3932/2018

У Београду, 26. априла 2018. године

В Л А Д А

Тачност преписа оверава
ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР

Новак Неђић

ПРЕДСЕДНИК

Ана Брнабић, с.р.

На основу члана 46. став 1. Закона о јавним агенцијама („Службени гласник РС“, бр. 18/05 и 81/05-исправка) и члана 237. тачка 2) Закона о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС“, бр. 73/10, 57/11, 93/12, 45/15 и 66/15-др.закон),

Управни одбор Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије доноси

ОДЛУКУ

о усвајању Извештаја о раду Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије за 2017. годину

1. Усваја се Извештај о раду Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије за 2017. годину.
2. Овом Одлуком се ставља ван снаге Одлука о усвајању Извештаја о раду Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије за 2017. године број 1/0-01-0001/2018-0004 од 26.02.2018. године.
3. Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

Број: 1/0-01-0003/2018-0008
У Београду, 18. 04. 2018. године

УПРАВНИ ОДБОР

Председник

Проф. др Оља Чокорило, дипл. инж.

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
ЗА 2017. ГОДИНУ**

САДРЖАЈ

I.	УВОД.....	4
1.	Оснивање Директората.....	4
2.	Послови Директората.....	4
3.	Организација Директората	6
4.	Финансирање Директората.....	6
II.	АКТИВНОСТИ И ОСТВАРЕНИ РЕЗУЛТАТИ	7
1.	Нормативно–правни послови	7
1.1	Прописи из надлежности МГСИ	7
1.2	Прописи из надлежности Владе и МГСИ	7
1.3	Прописи из надлежности Директората	7
1.4	Мишљења и други акти	9
2.	Европске интеграције.....	10
3.	Међународна сарадња	11
3.1	Мултилатерална сарадња	11
3.2	Билатерална сарадња и билатерални споразуми о ваздушном саобраћају	14
3.3	Остале активности	15
3.4	Регионална сарадња	16
4.	Заштита права путника	16
5.	Међународне провере	18
6.	Инспекцијски надзор.....	19
6.1	Инспекцијски надзор у области саобраћајне делатности	19
6.2	Инспекцијски надзор у области пловидбености	20
6.3	Инспекцијски надзор ваздухопловног особља	20
6.4	Инспекцијски надзор у области ваздухопловне медицине	21
6.5	Инспекцијски надзор у области заштите права путника	21
6.6	Инспекцијски надзор у области управљања ваздушним саобраћајем.....	21
6.7	Инспекцијски надзор у вези са комуникацијским, навигацијским и надзорним системима и уређајима	21
6.8	Инспекцијски надзор у области аеродрома	22
6.9	Инспекцијски надзор у области обезбеђивања у ваздухопловству	23
6.10	Инспекцијски надзор у области трагања и спасавања	25
7.	Основне провере	25
7.1	Основна провера у области саобраћајне делатности	25
7.2	Основна провера у области пловидбености	25
7.3	Основна провера у вези са ваздухопловним особљем.....	25
7.4	Основна провера у области ваздухопловне медицине.....	25
7.5	Основна провера у области аеродрома	26
7.6	Основна провера у области обезбеђивања у ваздухопловству	26
7.7	Основна провера у области финансија.....	27
7.8	Основна провера у области комуникацијских, навигацијских и надзорних система контроле летења	27
8.	Периодичне провере	27
8.1	Периодична провера у области саобраћајне делатности.....	27
8.2	Периодична провера у области пловидбености	27
8.3	Периодична провера у вези са ваздухопловним особљем.....	28
8.4	Периодична провера у области ваздухопловне медицине	28
8.5	Периодична провера у области управљања ваздушним саобраћајем	28
8.6	Периодична провера у области аеродрома	29
8.7	Периодична провера у области обезбеђивања у ваздухопловству	29
8.8	Периодична провера у области трагања и спасавања.....	29
8.9	Периодична провера у области финансија	29
9.	Тест мера обезбеђивања у ваздухопловству.....	29
10.	Управни послови.....	30
10.1	Пловидбеност	30
10.2	Ваздухопловно особље	30
10.3	Ваздухопловна медицина	31
10.4	Ваздухопловне дозволе.....	32
10.5	Управљање ваздушним саобраћајем	33

10.6	Комуникајски, навигацијски и надзорни системи и уређаји)	33
10.7	Аеродроми	34
10.8	Обезбеђивање у ваздухопловству	34
10.9	Одобравање летова	39
10.10	Трагање и спасавање	39
11.	Унапређење кадровских капацитета.....	40
11.1	Обуке	40
11.2	Саобраћајна делатност	41
11.3	Пловидбеност	42
11.4	Ваздухопловно особље	42
11.5	Заштита права путника	42
11.6	Ваздухопловна медицина	42
11.7	АТМ и CNS	42
11.8	Аеродроми	43
11.9	Обезбеђивање у ваздухопловству	43
11.10	Прописи и међународна сарадња.....	43
11.11	Трагање и спасавање	44
11.12	Нормативно-правни послови и људски ресурси	44
11.13	Финансије и рачуноводство	44
11.14	Планирање, анализа и извештавање	44
11.15	Информационо-комуникациони послови.....	44
11.16	Документовани процеси који су подршка системима менаџмента	45
11.17	Интерна ревизија	45
12.	Унапређење организационо институционалних капацитета	45
12.1	Документовани процеси који су подршка системима менаџмента	45
12.2	Интерна ревизија	46
12.3	Информационо-комуникациони послови.....	47
12.4	Нормативно-правни послови и људски ресурси	51
12.5	Финансије и рачуноводство	52
12.6	Планирање, анализа и извештавање	53
12.7	Повидбеност	56
12.8	АТМ и CNS	56
12.9	Аеродроми	56
12.10	Обезбеђивање	56
12.11	Трагање и спасавање	57
12.12	Интернет презентација Директората и интерно информисање запослених	57
ПРИЛОГ: СКРАЋЕНИЦЕ		58

СПИСАК СЛИКА, ТАБЕЛА И ГРАФИКОНА

Слика 1: Објекти одита и инспекцијског надзора	5
Слика 2: Органиграм Директората	6
Табела 1: Упоредни приказ врсте рекламација по годинама	18
Табела 2: Број SAFA инспекција	20
Графикон 1: Рекламације свих авиопревозилаца са оба аеродрома по годинама и врсти	17

I. УВОД

Правни основ за израду годишњег извештаја о раду Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије (у даљем тексту: Директорат), представља члан 46. став 1. Закона о јавним агенцијама („Сл. гласник РС“, бр. 18/05 и 81/05), према којем Управни одбор јавне агенције усваја и подноси оснивачу годишњи извештај о раду за протеклу годину најкасније до 1. марта текуће године.

У Извештају о раду Директората за 2017. годину приказане су активности и резултати пословања у области регулативе која је првенствено усмерена на даље усклађивање домаћег законодавства са европским прописима из области ваздушног саобраћаја, спровођење инспекцијског надзора и провера у земљи, међународних активности, као и међународних одита, стручног усавршавања запослених и др.

1. Оснивање Директората

Директорат је основан Одлуком о оснивању Директората цивилног ваздухопловства државе Србије и државе Црне Горе („Сл. гласник РС“, број 102/03 и „Сл. лист РЦГ“, број 61/03), коју су у истоветном тексту усвојиле Влада Републике Србије и Влада Републике Црне Горе. Иступањем Црне Горе из државне заједнице, Влада Републике Србије доноси Одлуку о вршењу оснивачких права у Директорату цивилног ваздухопловства државе Србије и државе Црне Горе („Сл. гласник РС“, број 53/06), а потом 2007. године мења и његов назив у „Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије“.

Директорат је основан 2003. године између осталог и као резултат предузимања корективних мера тадашње Савезне Владе за отклањање негативних налаза о организацији ваздухопловне власти, које су претходних година дале Међународна организација цивилног ваздухопловства (ICAO), као и Федерална ваздухопловна администрација Сједињених Америчких Држава (FAA), у оквиру програма провере безбедности у ваздухопловству (ICAO USOAP и FAA IASA). Успостављање Директората, начин његовог организовања и пословања је обавеза проистекла из потврђених међународних уговора у области цивилног ваздухопловства, што је препознато у извештајима релевантних међународних институција, и то: ICAO, Европске агенције за безбедност ваздушног саобраћаја (EASA), Европске комисије, као и FAA.

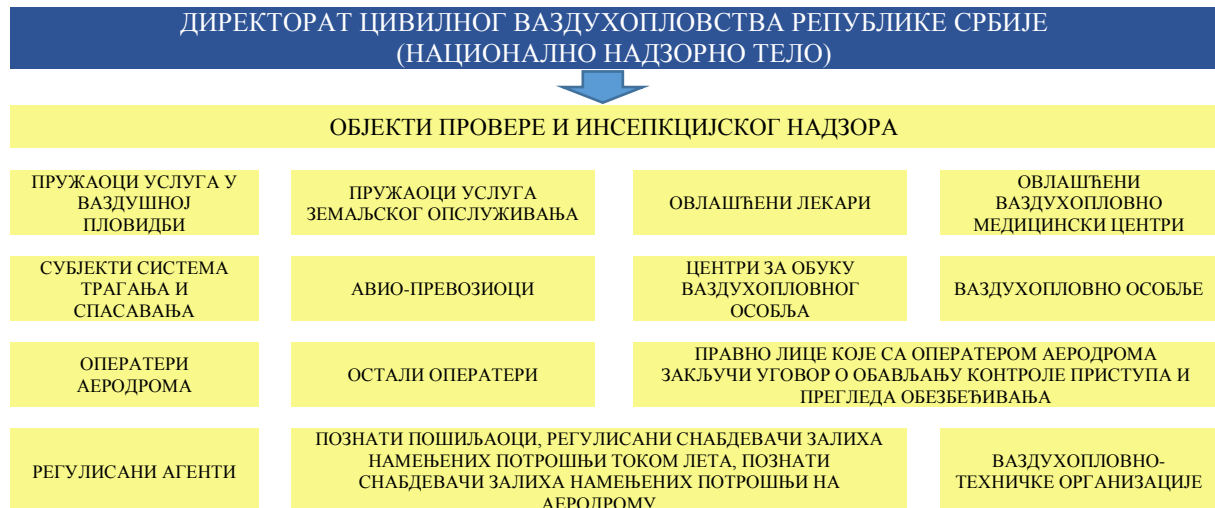
У форми јавне агенције над којом оснивачка права врши Влада у име Републике Србије и која, као јавна овлашћења, обавља послове државне управе, Директорат је основан 2010. године доношењем Закона о ваздушном саобраћају („Сл. гласник РС“, бр. 73/10, 57/11, 93/12, 45/15 и 66/15-др. закон; даље у тексту: Закон), са својством правног лица које има права, обавезе и одговорности утврђене овим законом и другим прописима (члан 233. Закона). Примена других прописа на Директорат регулисана је чланом 242. Закона. Сходно ставу 1. овог члана, Закон о јавним агенцијама примењује се на положај Директората само на она питања која нису уређена Законом. Дакле, само супсидијарно. Такође, ставом 2. члана 242. Закона је изричито прописано да се на права, обавезе и одговорности директора, заменика директора и запослених у Директорату примењују општи прописи о раду.

2. Послови Директората

Директорат као јавно овлашћење, обавља послове државне управе који су му законом поверени и који непосредно утичу на безбедност ваздушног саобраћаја. Сходно члану 234. Закона, Директорат доноси прописе и првостепене управне акте, издаје јавне исправе и води евиденције за које је овлашћен овим законом или другим прописом,

обавља одит (проверу) и инспекцијски надзор над ваздухопловним субјектима, учествује у раду међународних ваздухопловних организација и институција и њихових радних тела, сарађује с надлежним органима других држава и обавља друге послове одређене овим законом или другим прописом.

У складу са чланом 234. став 3. Закона, Директорат је национално надзорно тело у области ваздушне пловидбе према прописима Европске уније.

Слика 1: Објекти одита и инспекцијског надзора

Директорату су одредбама Закона о облигационим и основама својинско-правних односа у ваздушном саобраћају такође поверени послови државне управе који се односе на права путника у ваздушном саобраћају. Овим законом је прописано да је Директорат тело Републике Србије, према прописима ЕУ, које се стара о примени одредаба које се односе на поштовање права гарантованих путницима и лицима са инвалидитетом односно са смањеном покретљивошћу и обавештавање тих лица о њиховим правима. О свему наведеном, а у складу са преузетим међународним обавезама, Европска комисија се обавештава о овлашћењима Директора, као и о казним одредбама прописним за кршење одредаба овог закона које се односе на права лица са инвалидитетом и лица са смањеном покретљивошћу, путем Годишњег извештаја који израђује надлежна организациона јединица за заштиту права путника. Инспекцијски надзор над применом овог закона, релевантних међународних прописа и подзаконског акта донетог на основу овог закона, у делу права путника код ускраћивања укрцавања, отказивања летова и кашњењу летова, врши Директорат преко ваздухопловног инспектора.

Директорат је организован на начин да испуњава обавезе које проистичу из:

- Закона о ваздушном саобраћају („Сл. гласник РС“, бр. 73/10, 57/11, 93/12, 45/15 и 66/15-др. закон);
- Закона о облигационим и основама својинско-правних односа у ваздушном саобраћају („Сл. гласник РС“, бр.87/11 и 66/15);
- Конвенције о међународном цивилном ваздухопловству („Сл.лист СФРЈ“-Међународни уговори, број 11/80);
- Мултилатералног споразума између Европске заједнице и њених држава чланица, Републике Албаније, Босне и Херцеговине, Републике Бугарске, Републике Хрватске, Бивше Југословенске Републике Македоније, Републике Исланд, Републике Црне Горе, Краљевине Норвешке, Румуније, Републике Србије и Мисије привремене управе Уједињених нација на Косову (у складу са Резолуцијом Савета безбедности УН 1244) о успостављању заједничког европског ваздухопловног подручја (у даљем тексту: ЕСАА споразум) - („Сл. лист РС“-Међународни уговори, број 38/09), који Србију у области цивилног ваздухопловства интегрише у Европску унију; ЕСАА споразум

посебно захтева усаглашавање националне регулативе Републике Србије са Acquis Communautaire;

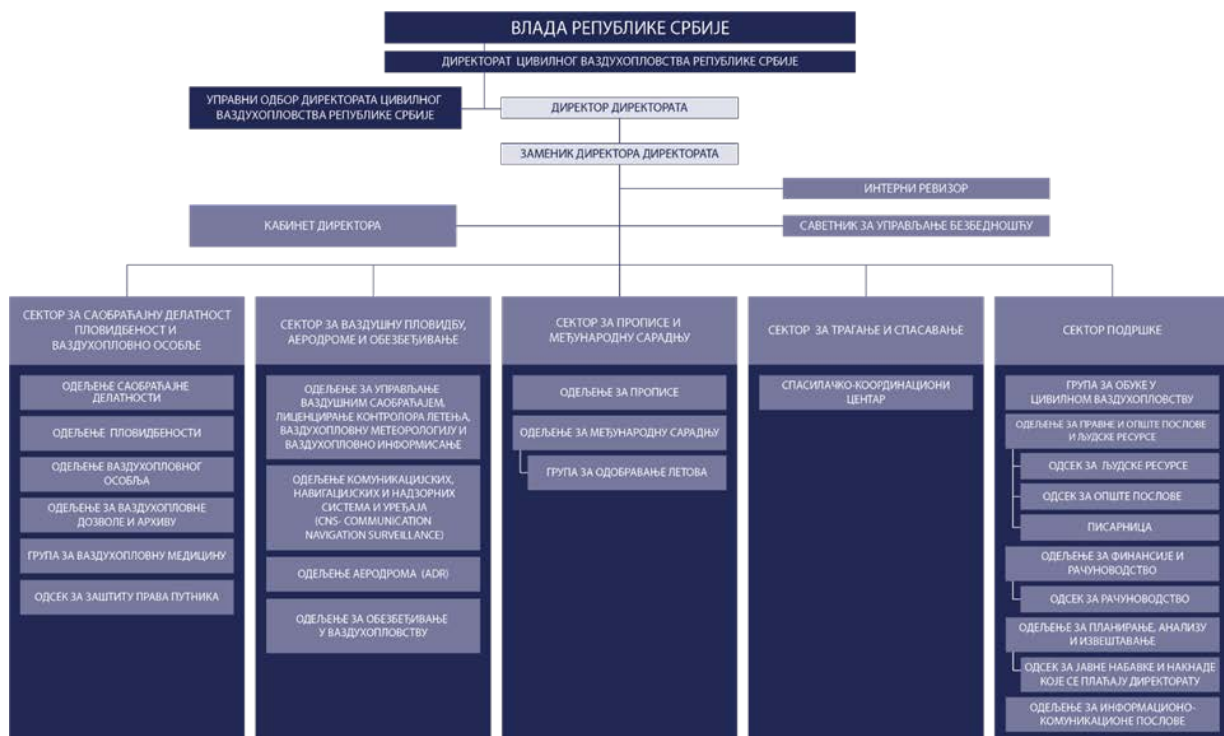
- Међународне конвенције о сарадњи у области безбедности ваздушне пловидбе ЕВРОКОНТРОЛ од 13. децембра 1960. године („Сл.лист СЦГ”-Међународни уговори, бр. 18/04, 19/04 и 4/05);
- Закона о ратификацији Мултилатералног споразума о рутним накнадама („Сл. лист СЦГ”-Међународни уговори број 4/05);
- Закона о јавним агенцијама, („Сл. гласник РС”, бр. 18/05 и 81/05-исправка);
- правилника и других подзаконских прописа усаглашених са прописима ЕУ;
- осталих закључених и потврђених међународних уговора.

Рад Директората, његова организација и запослени су подложни сталним проверама међународних организација: Међународне организације за цивилно ваздухопловство (ICAO), Европске организације за безбедност ваздушне пловидбе (Евроконтрол), EASA, Европске конференције цивилног ваздухопловства (ECAC), Агенције за обезбеђивање ваздушног саобраћаја САД (TSA) и Федералне ваздухопловне администрације САД (FAA), као и експерата Европске комисије за оцену примене ECAA споразума.

3. Организација Директората

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Директорату, урађена је унутрашња организација Директората, делокруг рада организационих делова и систематизација радних места са описом послова, а према пословима у области ваздушног саобраћаја које Директорат обавља у складу са Законом.

Дана 27. септембра 2017.г. је ступио на снагу нови Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Директорату те је важећа организација дата на следећој слици:

Слика 2: Организација Директората

4. Финансирање Директората

За обављање послова из своје надлежности Директорат апсолутно не користи средства из буџета Републике Србије, већ се иста обезбеђују самостално из накнада и

такси у складу са Законом, од чега највећим делом из средстава која се остварују у складу са потврђеним међународним уговорима и то из дела рутних, терминалних и аеродромских накнада на име извршавања регулаторних и надзорних послова у складу са потврђеним међународним уговорима (Чикашка Конвенција, Евроконтрол Конвенција и Мултилатерални споразум о рутним накнадама).

II. АКТИВНОСТИ И ОСТВАРЕНИ РЕЗУЛТАТИ

Полазећи од Законом утврђених надлежности и овлашћења, Директорат је у извештајном периоду спровео активности из следећих области:

1. Нормативно–правни послови

У току 2017.г. Директорат је наставио са интензивном регулаторном активношћу, која је првенствено усмерена на даље усклађивање домаћег законодавства са европским прописима из области ваздушног саобраћаја.

1.1 Прописи из надлежности МГСИ

У извештајном периоду Директорат је учествовао у раду радних група образованих од стране надлежног министарства у вези са израдом текста Нацрта Закона и то:

- 1) Нацрта Закона о изменама и допунама Закона о ваздушном саобраћају - у договору са Координационом комисијом за инспекцијски надзор и МГСИ, учествовано је у раду радне групе ради усаглашавања појединих одредаба овог закона са одредбама Закона о инспекцијском надзору;
- 2) Нацрта Закона о обавезном осигурању у саобраћају.

Такође, по усвајању измене чл. 50(а) и 56 Конвенције о међународном цивилном ваздухопловству од стране ИКАО, извршен је превод усвојених измена које су даље достављене, заједно са пратећом документацијом, МГСИ на даље поступање.

1.2 Прописи из надлежности Владе и МГСИ

1) Израђен је предлог Директората за План рада Владе за 2018.г. - обухваћени су акти које доноси Влада, као и акти које Влада треба да предложи Народној скупштини. Предлог је достављен ресорном министарству.

2) Представници Директората су учествовали у раду на припреми и доношењу Националног програма за олакшице, као и у раду Радне групе за израду Предлога правилника о оперативним ограничењима која се односе на буку на аеродромима.

1.3 Прописи из надлежности Директората

У току 2017.г. припремљени су следећи подзаконски акти чији је доносилац Директорат и који су објављени у „Сл. гласнику РС“:

- 1) Правилник о условима и поступку за издавање сертификата аеродрома („Сл. гласник РС, број 11/17);
- 2) Листа авио-превозилаца којима је забрањено летење у Европској унији („Сл. гласник РС, број 11/17);
- 3) Правилник о дозволама и центрима за обуку ваздухопловно-техничког особља контроле летења („Сл. гласник РС“, број 25/17);
- 4) Наредба о времену отворености аеродрома за одвијање јавног авио-превоза („Сл. гласник РС“, број 26/17);
- 5) Правилник о потврдама о обучености ваздухопловно-метеоролошког особља и центрима за обуку („Сл. гласник РС“, број 43/17);

- 6) Правилник о изменама и допунама Правилника о дозволама и центрима за обуку пилота параглајдера („Сл. гласник РС“, број 43/17);
- 7) Наредба о измени Наредбе о времену отворености аеродрома за одвијање јавног авио-превоза („Сл. гласник РС“, број 68/17);
- 8) Правилник о изменама Правилника о дозволама контролора летења, центрима за обуку и ваздухопловно-медицинским центрима („Сл. гласник РС“, број 71/17);
- 9) Правилник о изменама и допунама Правилника о ваздухопловном информисању („Сл. гласник РС“, број 79/17);
- 10) Правилник о изменама Правилника о дозволама и центрима за обуку падобранаца („Сл. гласник РС“, број 87/17);
- 11) Правилник о изменама Правилника о дозволама и центрима за обуку пилота параглајдера („Сл. гласник РС“, број 87/17);
- 12) Правилник о изменама и допуни Правилника о захтевима за процедуре које се односе на планове лета у предполетној фази („Сл. гласник РС“, број 87/17);
- 13) Листа авио-превозилаца којима је забрањено или ограничено летење у Европској унији („Сл. ујбени гласник РС“, број 87/17);
- 14) Наредба о времену отворености аеродрома за одвијање јавног авио-превоза („Сл. гласник РС“, број 94/17);
- 15) Правилник о изменама и допуни Правилника о аеродромским накнадама („Сл. гласник РС“, број 96/17);
- 16) Правилник о квалитету ваздухопловних података и ваздухопловних информација за Јединствено европско небо („Сл. гласник РС“, број 99/17);
- 17) Правилник о утврђивању правила за управљање протоком ваздушног саобраћаја („Сл. гласник РС“, број 104/17);
- 18) Правилник о изменама и допунама Правилника о основним правилима у области цивилног ваздухопловства и надлежностима Европске агенције за безбедност ваздушног саобраћаја („Сл. гласник РС“, број 104/17);
- 19) Правилник о изменама Правилника о мерилима за обрачун и одређивање висине накнада за пружање услуга у ваздушној пловидби („Сл. гласник РС“, број 114/17);
- 20) Упутство о изменама Упутства о начину обрачуна и плаћању накнаде за унапређење ваздушног саобраћаја („Сл. гласник РС“, број 114/17);
- 21) Акт којим директор Директората објављује Одлуку Проширене комисије Евроконтрола број 149 од 1. децембра 2017. године („Сл. гласнику РС“, број 114/17);
- 22) Акт којим директор Директората објављује Извод из Одлуке Проширене комисије Евроконтрола број 148 од 1. децембра 2017. године („Сл. гласник РС“, број 114/17).
- 23) Правилник о сертификацији ваздухоплова и других ваздухопловних производа, делова и уређаја и о издавању дозвола за обављање ваздухопловно-техничке делатности организацијама за производњу и пројектовање („Сл. гласник РС“, број 1/18);
- 24) Правилник о детаљним мерама за примену заједничких основних стандарда обезбеђивања у ваздухопловству („Сл. гласник РС“, број 5/18);
- 25) Правилник о информацијама које се достављају пре успостављања и измене функционалног блока ваздушног простора („Сл. гласник РС“, број 1/18);
- 26) Правилник о условима за обављање ваздушног саобраћаја („Сл. гласник РС“, број 9/18).

У току 2017.г. је започет рад на изради следећих прописа:

- 1) Предлог правилника о континуираној пловидбености ваздухоплова и ваздухопловних производа, делова и уређаја и о одобравању организација и особља који се баве овим пословима;
- 2) Предлог правилника о условима и поступку за издавање дозволе за коришћење аеродрома;

- 3) Предлог правилника о изменама и допунама Правилника о летачком особљу;
- 4) Предлог Правилника о дозволи за обављање прегледа обезбеђивања;
- 5) Предлога измене Правилника о потврдама о обучености и сертификатима особља које обавља преглед обезбеђивања и центрима за обуку ваздухопловног особља у области обезбеђивања у ваздухопловству;
- 6) Предлога измене Правилника о пружању услуге трагања за ваздухопловом и спасавања лица.

Од интерних аката Директората израђени су:

- 1) Нови Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места запослених у Директорату цивилног ваздухопловства Републике Србије;
- 2) Правилник о допуни Правилника о пословној тајни Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије;
- 3) Правилник о стручном усавршавању запослених у ДЦВ;
- 4) Правилник о рачуноводству (биће усвојен у 2018. г.);
- 5) Правилник о попису основних средстава (усвојен пре спровођења пописа основних средстава за 2017. г.)

1.4 Мишљења и други акти

На захтев надлежних државних органа и организација, ваздухопловних субјеката и других странака, као и на захтев појединих организационих јединица Директората, у току 2017. г. припремљена су одговарајућа мишљења (о предлозима прописа и других аката, о примени прописа) и дати прилози, за израду појединих аката:

- 1) мишљење на Нацрт закона о граничној контроли;
- 2) мишљење на нацрт Закона о планском систему Републике Србије;
- 3) мишљење у односу на измене Закона о републичким административним таксама;
- 4) мишљење на Нацрт правилника о летењу војних ваздухоплова;
- 5) мишљење на Нацрт уредбе о начину и критеријумима за доделу подстицајних средстава за аеродроме;
- 6) мишљење на Нацрт стратегије ваздушног саобраћаја;
- 7) мишљење о могућности закључења уговора између МО и Аеродрома Србије доо о коришћењу Аеродрома „Морава“ као мешовитог аеродрома;
- 8) мишљење на Предлог уредбе о условима за обављање линије у јавном интересу;
- 9) мишљење на Програм развоја аеродрома;
- 10) мишљење на Нацрт споразума између Директората и SMATSA доо о оперативном поступању приликом пружања услуга узбуњивања и услуга трагања за ваздухопловом и спасавања лица у цивилном ваздухопловству;
- 11) мишљење на Нацрт програма о техничкој сарадњи између Директората и француских ваздухопловних власти;
- 12) мишљење на Предлог уредбе о додели подстицајних средстава;
- 13) мишљење на Предлог правилника о стручном усавршавању и образовању запослених у Директорату;
- 14) мишљење о иницијативи да се линија Београд – Бања Лука субвенционише или прогласи за линију у јавном интересу;
- 15) предлог за измену дела Интегрисаног ваздухопловног пакета;
- 16) мишљење на Извештај Агенције за борбу против корупције о ризицима од корупције у поступку издавања одобрења за чартер летове;
- 17) анализа Упитника ЕСАС о примени препоруке ЕСАС 35-1 о признавању потврда о пловидбености и дозвола за лет историјских ваздухоплова и идентификовање могућих опција за примену наведене препоруке;

- 18) припрема одговора на питања која су доставили понуђачи за концесију АНТ;
- 19) мишљење о појму међународног ваздушног саобраћаја, припремљено на захтев авио-превозиоца *Air Serbia*;
- 20) примедбе и коментари на Нацрт уговора о концесији;
- 21) мишљење на Предлог закључка о усвајању полазних основа за преговоре са будућим концесионаром у концесионом поступку АНТ;
- 22) мишљење на Предлог закључка о давању сагласности на Коначан текст јавног уговора који се доставља свим учесницима који учествују у фази 2. концесионог поступка АНТ, са Нацртом уговора;
- 23) коментар на изјашњење хрватске стране и Европске комисије упућено Суду Европске уније поводом спора који је Хрватска покренула против *Air Serbia* пред тим судом;
- 24) допис Европској комисији и ЕАСА о проблемима у вези са признавањем наших *Part-FCL* дозвола;
- 25) израда прилога за план интерне ревизије;
- 26) коментари на Информацију о могућностима успостављања авио линије Београд-Приштина (правнополитички, технички и безбедносни аспекти).

2. Европске интеграције

У извештајном периоду из области европских интеграција реализоване су следеће активности и то:

- 1) Учешће у раду Преговарачке групе за транспорт (ПГ 14) и Преговарачке групе за трансевропске мреже (ПГ 21);
- 2) Ажурирање прилога Директората за Преговарачку позицију РС за поглавље 14 „Транспортна политика“, ради усклађивања са ревидираним НПАА;
- 3) Ажурирање прилога Директората за Преговарачку позицију РС за поглавље 21- „Трансевропске мреже“, ради усклађивања са ревидираним НПАА;
- 4) Одговор на коментаре ЕК на Нацрт Преговарачке позиције РС за поглавље 14 – Трансевропска политика;
- 5) Одговор на коментаре ЕК на Нацрт Преговарачке позиције РС за поглавље 21 – Транспортна политика:
  - коментари на Акционе планове за Поглавља 19 и 22;
  - израда прилога Директората за текстуални део Треће ревизије НПАА;
  - одређивање надлежности у погледу европских прописа;
  - одређивање лица задужених за праћење европских прописа и ажурирање листе тих лица,
  - одређивање рока за преузимање европских прописа,
  - ажурирање електронске базе која прати НПАА;
- 6) израда Прилога Директората за састанак Пододбора за транспорт, енергетику, заштиту животне средине, климатске промене и регионални развој за тачку дневног реда састанка - 4.6.ваздушни транспорт (Београд,07-08. март);
- 7) примедбе на оперативне закључке Пододбора за транспорт, енергетику, заштиту животне средине, климатске промене и регионални развој;
- 8) коментар на Записник са Пододбора за транспорт, енергетику, заштиту животне средине, климатске промене и регионални развој;
- 9) израда прилога Директората на Годишњи извештај о напретку РС за 2017.г.;
- 10) израда прилога Директората за месечне информације о текућим активностима у процесу приближавања РС Европској унији;
- 11) послови координације стручне редактуре и превођења правних тековина ЕУ:
  - номиновање приоритета за превођење правних тековина ЕУ који ће се преводити у 2018. г. на захтев МЕИ,

- ажурирање листе стручних редактора Директората,
- преузимање материјала за стручну редактуру са апликације Оригами за стручне редакторе Директората, као и постављање прописа за које је урађена стручна редактура на Оригами,
- контрола прописа за које су стручну редактуру радили стручни редактори Директората.

12) израда табеле имплементације европских прописа садржаних у новом ЕСАА Анексу.

13) израда одговора на додатна питања Европске комисије у вези са статусом примене ЕСАА споразума у Републици Србији;

14) припрема аката који су достављени Европској комисији за потребе оцене усклађености домаћих прописа са европским прописима садржаним у Анексу Мултилатералног споразума о успостављању Заједничког европског ваздухопловног подручја (ЕСАА);

15) учешће у раду Преговарачке групе 27-Животна средина;

16) учешће на састанцима Секторских радних група ПГ 27/ Клима;

17) учешће у изради предлога Закона о климатским променама;

18) учешће у изради платформе за преговарачку позицију за ПГ 27;

19) учешће на Конференцији поводом Дана животне средине, 07.06.2017.г. Београд;

20) анализа прописа које се односе на буку у вези са ваздушним саобраћајем и ограничења буке која утиче на становништво у зонама аеродрома;

21) учешће у раду на Нацрту Закона о систему смањења емисија гасова са ефектом стаклене баште;

22) израда Предлога за измену Акционог плана за заштиту од емисије гасова у складу са препоруком ЕСАС-а;

23) израда мишљења о тексту Предлога Стратегије заштите природе Републике Србије за период 2017-2027.г.

24) израда извештаја о закључку Савета Европе везаном за ЕТС авијацију: „Осигурати правну сигурност у смањењу емисије након 2016. године“.

3. Међународна сарадња

3.1 Мултилатерална сарадња

У циљу активног праћења кретања у области међународног цивилног ваздухопловства и реализације обавеза које проистичу из чланства Републике Србије у међународним ваздухопловним организацијама, током 2017. г. припремљени су материјали за састанке и реализовано учешће представника Директората на истим, и остварено је учешће у раду радних група формираних у оквиру међународних ваздухопловних организација у којима је Република Србија пуноправни члан или има статус посматрача (ИКАО, ЕСАС, Евроконтрол и ЕАСА).

Учешће у раду ИКАО

1) припрема одговора на упитнике ИКАО у делу који се односи на законодавни оквир у Републици Србији, уношење одговора и доказа којима се одговори поткрепљују у електронску апликацију коју води ИКАО и ажурирање корективних планова за отклањање ранијих ИКАО налаза;

2) анализа и спровођење процедуре у погледу ИКАО Државних писама (пријем, анализа, обрада, започињање процедуре и припреме одговора у погледу 129. Државних писама ИКАО);

3) праћење радних материјала ИКАО из области олакшица.

4) Рад са ИСАО на имплементацији докумената Анекс 6, 8, 16, 19 и њихових допуна као и рад на СМА систему ИСАО.

5) Учешће на састанцима радних група као што су ИСАО група у области управљања ресурсима аеронаутичких фреквенција (ИСАО FMG) и Радна група за метеорологију (METG).

6) Учешће у раду ИСАО EURSAR/TF.

Учешће у раду ЕСАС

1) Припрема материјала за 148. састанак генералних директора цивилног ваздухопловства држава чланица ЕСАС, дефинисање и израда става у погледу предложених модалитета за евентуално учешће представника „Косова“ у раду радних група ЕСАС-а у сарадњи са Министарством спољних послова, Канцеларијом Владе Републике Србије за Косово и Метохију и Канцеларијом за координационе послове у преговарачком процесу са Приштином ради учешћа представника Републике Србије на састанку, који је одржан 4. маја 2017.г. у Паризу. На састанку је учествовао представник Министарства спољних послова Републике Србије;

2) Припрема материјала за учешће у ЕСАС/ЕУ дијалогу, који је одржан 27. и 28. јуна 2017.г. у Риму;

3) Припрема материјала за 66. Специјални састанак генералних директора ЕСАС, одржан од 30. августа до 2. септембра 2017.г. у Рејкавику и израда извештаја са састанка;

4) Припрема материјала и обраћања директорке на 149. састанку генералних директора ЕСАС, одржаном 7. децембра 2017.г, као и израда извештаја са састанка;

5) Праћење радних материјала ЕСАС из области олакшица;

6) Учешће на састанку у Бриселу у вези пројекта *One Stop Security*;

7) Припрема и учешће на 23. и 24. ЕСАС форуму о безбедности цивилног ваздухопловства (*ЕСАС Aviation Security Forum*) у Паризу и Риму.

Учешће у раду Евроконтрола

1) Припрема материјала за учешће на *Ad hoc* састанку Привременог савета Евроконтрола, који је одржан 28. марта 2017.г. у Бриселу у циљу разматрања Матрихтског споразума, проширења аутономије NM и одређених тендера за централизоване услуге;

2) Припрема материјала за учешће на *Ad hoc* састанку Привременог савета Евроконтрола, који је одржан 16. јуна 2017.г. у Бриселу у циљу спровођења поступка избора новог генералног директора Организације;

3) припрема материјала за 42. састанак Координационог комитета Привременог савета Евроконтрола и 44. састанак Председничког бироа Привременог савета Евроконтрола, који су одржани 10. маја 2016.г.;

4) припрема материјала за 47. састанак Привременог савета Евроконтрол, одржан 22. јуна 2016.г.;

5) припрема материјала за 48. састанак Привременог савета и Сталне Комисије Евроконтрола, одржан 30. новембра и 1. децембра 2017.г.

6) Активности у вези са рутним накнадама и обрачуном висине јединице рутне накнаде заједничке зоне наплате Србија/Црна Гора/KFOR подразумевају припрему података ДЦВ и координацију података свих осталих учесника заједничке зоне наплате рутних накнада (ДЦВ је задужен за консолидацију података и достављање истих Евроконтролу). У складу са наведеним је реализовано следеће:

6.1. усвојен Протокол о инструкцијама за расподелу рутних накнада за 2017.г. између свих учесника зоне;

6.2. учешће на јунском и новембарском састанку Проширеног одбора Евроконтрола за рутне накнаде;

- 6.3. учешће на координационом мајском састанку свих учесника заједничке зоне наплате рутних накнада - ДЦВ, АЦВ ЦГ, SMATSA доо и *HungaroControl*;
- 6.4. обрачун стварних рутних трошкова ДЦВ за 2016.г. и пројекција рутних трошкова ДЦВ за период 2018-2022.г.;
- 6.5. координација размене и обједињавање стварних и планских података зоне (реализација 2016.г. и пројекција за период 2018-2022.г.), процес верификације и достава података зоне наплате Евроконтролу на даље поступање, на основу чега је усвојена висина јединица рутне накнаде за 2018.г.;
- 6.6. учешће на другим састанцима и радионицама:
  - 6.6.1. 55. и 56. састанак Радне групе за рутне накнаде Евроконтрола;
  - 6.6.2. Радионица CRCO на тему примене Уредбе ЕУ 391/2013 на заједничку зону наплате Србија/Црна Гора/KFOR;
  - 6.6.3. Радионица на тему *Strategic Planning and Performance Tool*.
  - 6.6.4. Разматрање материјала и достава (12) мишљења на материјале Евроконтрола из области финансија;

7) Учешће на састанцима радних група у оквиру Евроконтрола као што су Навигациона радна подгрупа (NSG), Група за ваздухопловне фиксне комуникације (AFSG), *Annual Summary Template* група (AST), Иницијатива за пружање заједничких услуга (JSPA), Стални комитет за цивилно војну сарадњу (CMIC), састанци у вези са обукама у Управљању ваздушним саобраћајем (*ATM Training Team –ATT*).

Сарадња са ЕК у вези са ЕСАА Споразумом

Настављена је сарадња са Европском Комисијом, првенствено са Генералним директоратом за мобилност и транспорт, као и са Делегацијом ЕУ у Србији у циљу праћења примене ЕСАА споразума у Републици Србији. У том смислу урађено је следеће:

- 1) припрема и реализација учешћа на 10. састанку ЕСАА Заједничког комитета, одржаном у Скопљу 27. марта 2017.г.;
- 2) припрема и ажурирање информација у погледу испуњености нереализованих обавеза Републике Србије предвиђених за први транзициони период у примени ЕСАА споразума за потребе учешћа на билатералном састанку са представницима Европске комисије, који је одржан у Скопљу 28. марта 2017.г.;
- 3) ЕСАА посета - организација састанака, припрема докумената и одговора на упитнике, координација активности и комуникација са представницима Европске комисије и заинтересованим институцијама у Републици Србији, као и учешће на састанцима реализованим током Посете експертског тима Европске комисије у циљу процене примене ЕСАА споразума у Републици Србији, која је одржана у периоду од 11. до 13. децембра 2017.г. у Београду. Извештај Европске комисије очекује се у првом кварталу 2018. г. али прелиминарни налази изнети током завршног састанка указују на даљи напредак Републике Србије, а посебно Директората, у реализацији обавеза предвиђених за први транзициони период у примени Споразума.

С а р а д њ а с а Е А S А

- 1) Реализовано је учешће на једом састанку представника OPS;
- 2) Узето је учешће у многим ТЕВ групама - Одржавање стандарда из тематских области у складу са међународним и ЕУ прописима; побољшање квалитета.
- 3) Узето учешће на семинарима и радионицама из области пловидбености, ваздухопловно-техничких организација и сл.;
- 4) Учешће на редовним радним састанцима ваздухопловних власти које раде на провери организација овлашћених по Делу 145 (МОАР);

5) EASA стандардизациони састанци (FCL, FSTD, MED) и радионице - праћење и одржавање стандарда из наведених области у складу са међународним и ЕУ прописима и усклађивање измена и допуна ЕУ регулативе из области лиценцирања, обуке летачког особља на уређајима за симулирање летења (FSTD) ваздухопловне медицине;

6) Реализована сарадња са представницима ваздухопловних власти других држава чланица EASA-е и земаља у региону у погледу обука и лиценцирања ваздухопловног особља-сарадња у области FCL са Дирекцијом за цивилно ваздухопловство БиХ – имплементација уредби (ЕУ) 1178/2011 и 290/2012;

7) Учешће у раду ECQB тима- учешће у изради и ажурирању ECQB базе питања.

У ч е ш ћ е у р а д у C O S P A S - S A R S A T

Представници Сектора за трагање и спасавање су узели учешће на годишњем састанку CDDR у Тулузу, Француска.

На састанку Заједничког комитета чланова међународног програма за SAR путем сателита COSPAS-SARSAT Директорат није учествовао.

Сектор већ трећу годину заредом учествује у раду Радне групе за тестирање друге генерације бикона (SGB POC CWG). Резултати тестирања редовно се подносе члановима у форми извештаја на свим састанцима COSPAS-SARSAT .

Узето је учешће у тестирању MEOSAR система у сарадњи са ITMCC и FMCC. Резултати тестирања су приказани на састанку Заједничког комитета чланова COSPAS-SARSAT програма (непланирана активност).

3.2 Билатерална сарадња и билатерални споразуми о ваздушном саобраћају

Током 2017.г. МГСИ су упућена следећа акта у циљу закључивања билатералних споразума и аранжмана у области ваздушног саобраћаја, ради разматрања и усвајања од стране Владе Републике Србије:

1) Предлог основе за вођење преговора и закључивање споразума о ваздушном саобраћају између Републике Србије и Републике Ирак. Основа је усвојена 23. априла 2017.г.;

2) Предлог извештаја са преговора у циљу закључивања Споразума о ваздушном саобраћају између Владе Републике Србије и Кабинета министара Украјине. Извештај је усвојен 4. августа 2017.г.;

3) Предлог извештаја са преговора у циљу закључивања Споразума о ваздушном саобраћају између Владе Републике Србије и Владе Исламске Републике Иран. Извештај је усвојен 31. августа 2017.г.;

4) Предлог извештаја са преговора у циљу закључивања Споразума о ваздушном саобраћају између Владе Републике Србије и Владе Републике Ирак. Извештај је усвојен 14. септембра 2017.г.;

5) Предлог основе за вођење преговора и закључивање споразума о ваздушном саобраћају између Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске и Републике Србије – основа још није усвојена.

Парафирани и потписани споразуми или други акти:

1) Споразум о ваздушном саобраћају између Владе Републике Србије и Владе Републике Ирак - потписан 20. априла 2017.г.;

2) Споразум о ваздушном саобраћају између Владе Републике Србије и Кабинета министара Украјине - парафиран 26. априла 2017.г.;

3) Споразум о ваздушном саобраћају између Владе Републике Србије и Владе Исламске Републике Иран - парафиран 5. јула 2017.г.;

4) Споразум о ваздушном саобраћају између Владе Републике Србије и Владе Краљевине Мароко - потписан 15. септембра 2017.г.;

5) Споразум о ваздушном саобраћају између Владе Републике Србије и Владе Републике Тунис је потписан 14. децембра 2017.г.;

6) Записник са консултација надлежних органа за ваздушни саобраћај Републике Србије и Републике Турске, одржаних 9. и 10. октобра 2017.г.;

Активности закључивања споразума о ваздушном саобраћају са Малезијом, Индонезијом, Аргентином, Кубом и Алжиром, нису реализоване у обиму предвиђеном Програмом рада за 2017.г. тј. није дошло до парафирања усклађених текстова споразума. Међутим, у складу са раније усвојеним Основама за вођење преговора и закључивање споразума о ваздушном саобраћају са наведеним државама, настављена је непосредна комуникација или комуникација дипломатским путем у циљу реализације планираних активности.

Слична комуникација, било у складу са усвојеним Основама за вођење преговора и закључивање споразума о ваздушном саобраћају или већ усвојеним Извештајима са преговора вођена је и са: Канадом, Јорданом, Индијом, Молдавијом, Катаром и Казахстаном.

3.3 Остале активности

1) Сарадња са Федералним ваздухопловним властима САД (FAA) на одржавању категорије 1;

2) Комуникација са представником БХДЦА у вези са будућом сарадњом по питању процедура за сертификацију АМЕ/АеМСа, а у складу са Меморандумом о разумевању и сарадњи;

3) Билатерална сарадња са АЦВ ЦГ на бази Меморандума о сарадњи ДЦВ-АЦВ ЦГ у циљу усаглашености и унапређења регулаторних и надзорних послова над заједничким пружаоцем услуга, као и представљања пред међународним организацијама;

4) Билатерална сарадња са БиХ и Мађарском у вези с пружањем услуга у ваздушном простору изнад БиХ односно изнад КиМ;

5) Билатерална сарадња са Хрватском у вези са Осигеком и Илочким цепом;

6) Узето је учешће у сертификацији аеродрома Подгорица;

7) Израда Годишњег извештаја о спровођењу Националног програма за олакшице;

8) Превод званичне документације са руског језика;

9) Комуникација и преговори са МУП у погледу питања из области олакшица;

10) Комуникација и преговори са Канцеларијом заштитника грађана по питањима из области олакшица;

11) Реализовано учешће и на другим састанцима са представницима амбасада, авио-превозилаца, министарстава и других тела, као и међународних ваздухопловних организација;

12) Разматрање измене поглавља 9 ИКАО Анекса 9 (FAL) и превод текста на српски језик;

13) Учешће на састанку са представницима амбасаде САД у вези са применом нове регулативе DHS у вези са летовима за САД (*Department for Homeland Security*);

14) Састанак са представницима Израелске безбедносне агенције у вези са организационим променама у надлежности за АНТ;

15) Узето је учешће у раду радних група са земљама из окружења за израду нацрта прекограничних споразума о трагању и спасавању са земљама које су чланице Регионалног комитета;

16) Услед замене руководства у ИТМСС који је надређен COSPAS/SARSAT центар за Србију, није било могуће организовати посету центру. У складу са разменом информација и упућеним позивом ИТМСС за присуство састанцима Регионалног комитета, добијено уверење да ће ИТМСС планирати присуство састанку Регионалног комитета у 2018.г.;

17) У вези са билатералном сарадњом са службама SAR и спасилачко-координационим центрима земаља које имају развијенији систем трагања и спасавања, размењене информације са SAR службама Швајцарске и Италије у вези са презентовањем тих система на другом састанку Регионалног SAR комитета. Присуство колега са Кипра састанку Регионалног комитета на позив Србије. Успостављање сарадње са колегама са Кипра у циљу организовања обука у Србији за чланове Регионалног комитета у 2018.г.

Посета Француској ваздухопловној академији и размена информација у вези са организовањем обука трагања и спасавања.

3.4 Регионална сарадња

1) Учешће у припреми текста Меморандума о разумевању са Евроконтролом у циљу потписивања истог на састанку Регионалног саветодавног комитета за трагање и спасавање у цивилном ваздухопловству, који је одржан у Београду, 9. новембра 2017. г;

2) Припрема материјала и учешће на Регионалном састанку у области цивилног ваздухопловства, уз учешће генералних директора ваздухопловних власти Црне Горе, Македоније, Словеније, Хрватске, Србије и БиХ који је одржан 23. марта 2017.г. у Београду;

3) Сарадња са ваздухопловним властима земаља ЕСАА – Црне Горе, БиХ, Македоније у области пловидбености;

4) Сарадња са ваздухопловним властима земаља ЕАСА - Словеније, Сан Марина, Хрватске и Мађарске у области пловидбености;

5) Састанци Координационог тима ДЦВ, АЦВ ЦГ и SMATSA доо у вези са пружањем услуга у ваздушној пловидби;

6) Сарадња са представницима ваздухопловних власти Црне Горе, Македоније, БиХ у погледу обука и лиценцирања контролора летења;

7) Директорат је уз подршку Евроконтрола учествовао и председавао у раду успостављеног Регионалног саветодавног комитета за трагање и спасавање у цивилном ваздухопловству до краја 2017. г., када је своје председавање предао Словачкој. Такође, Директорат је организовао три састанка у Београду на ову тему. СТС је активно учествовао у раду, где су основане три радне групе које су анализирале питања SAR обука, израде нацрта прекограничног SAR споразума и оперативних питања у области трагања и спасавања;

У новембру 2017.г. потписан је Меморандум о разумевању између земаља чланица Комитета за трагање и спасавање и Евроконтрола, чиме је створен основ за даљу подршку Евроконтрола овој регионалној иницијативи;

8) У вези са учешћем на свим важнијим семинарима и састанцима у окружењу у области SAR, представници ДЦВ су узели учешће на: обуци OSC у Хрватској, вежби у Хрватској; Присуствовали су састанку са представницима цивилних ваздухопловних власти Словеније у Љубљани.

4. Заштита права путника

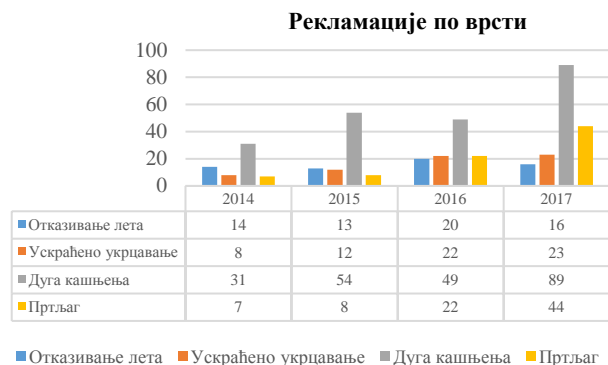
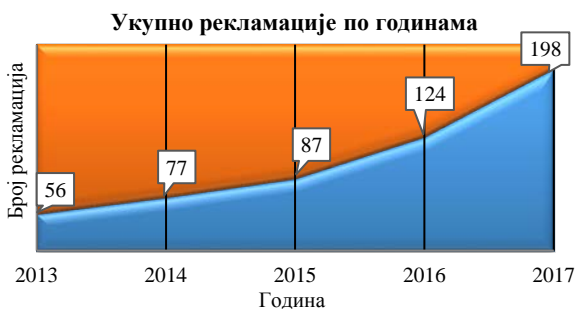
Сходно обавезама произашлим из међународних уговора, европске регулативе и Закона о облигационим и основама својинско-правних односа у ваздушном саобраћају, спроводи се заштита права путника у случајевима ускраћеног укрцавања, смештаја у нижу класу, отказивања и кашњења летова. Законске одредбе које регулишу права путника на помоћ и накнаду у случају отказаног лета, кашњења лета и ускраћивања укрцавања, односно које се тичу одговорности авио-превозиоца за транспорт њиховог пртљага, у потпуности су усклађене са Уредбом (ЕЗ) бр. 261/2004 Европског парламента и Савета од 11. фебруара 2004.г. о заједничким правилима у погледу накнаде штете и помоћи путницима у случају ускраћивања укрцавања или отказивања летова или великог

кашњења летова и о укидању Уредбе (ЕЕЗ) бр. 295/91, Уредбом (ЕЗ) бр. 2027/97 Европског парламента и Савета од 9. октобра 1997.г. о одговорности авио-превозилаца у ваздушном превозу према путницима и њиховом пртљагу, Уредбом (ЕЗ) бр. 1107/2006 Европског парламента и Савета од 5. јула 2006.г. о правима лица са инвалидитетом и лица са смањеном покретљивошћу, као и одредбама Конвенције о обједињавању извесних правила за међународни превоз ваздушним путем од 28. маја 1999.г. (Монтреалска конвенција).

С тим у вези, надлежна ОЈ ДЦВ која се бави заштитом права путника радила је на: давању стручних правних мишљења из области заштите права путника и то писаним путем или пријемом и подуком странака које одлуче да дођу у Директорат; праћењу и примени прописа из домена заштите права путника; обради захтева, спровођењу процедура, разматрању документације у вези са рекламацијама о повреди права путника као и лица са инвалидитетом и смањеном покретљивошћу, са повременим потребом за превођењем текстова приспелих рекламација са енглеског на српски језик; припреми обавештења путницима о утврђеним чињеницама по поднетим пријавама и по потреби, кореспонденција са авио-превозиоцима у циљу информисања о поднетим и обрађеним рекламацијама; вођењу базе података о броју поднетих и решених рекламација о повреди права путника; припреми обавештења о овлашћењима Директората о поштовању права гарантованих путницима и лицима са инвалидитетом Европској комисији, односно изради Годишњег извештаја Европској комисији; изради и вођење табела усклађености домаће регулативе са ЕУ прописима.

У току 2017. г. обрађено је и одговорено на **198 рекламација** упућених против домаћих и страних авио-превозилаца. Од тога, 128 рекламација се односи на кршење одредаба Закона о облигационима и основама својинско-правних односа у делу у којем је преузета Уредба бр. 261/2006, што је више од 65% од укупног броја обрађених рекламација.

Број рекламација у 2017.г. је повећан у односу на претходну годину за 59% (у 2016.г. је било 124 рекламација).

Графикон 1: Рекламације свих авиопревозилаца са оба аеродрома по годинама и врсти

Током 2017.г. обрађено је 16 рекламација које се тичу отказивања летова, 23 рекламације у категорији ускраћено укрцавање и 44 рекламације у категорији пртљага. У току 2017.г. 89 рекламација, односно 45% укупног број рекламација, се односи на кашњење летова. Такође у току 2017.г. је примљено и обрађено укупно 44 рекламација које се односе на кршење одредаба Закона у делу у којем је преузета Уредба бр. 2027/97 која прописује одговорност авио превозиоца за транспорт путника и њихов пртљаг, што чини преко 20% од укупног броја примљених и обрађених рекламација у 2017.г. Преостали број обрађених рекламација и то 26 рекламација или 13% укупног броја рекламација представљају рекламације које се тичу заштите права лица са инвалидитетом, као и лица са смањеном покретљивошћу у авио-превозу, као и упита у вези са правима путника, надокнади трошкова, ценама авио карата као и информацијама

о начину и процедури подношења рекламација како авио-превозиоцу тако и Директорату.

Детаљнији преглед рекламација по врсти и годинама за период 2013-2017.г. је дат у следећој табели:

Врста рекламације	2013	2014	2015	2016	2017
Кашњење лета	27	31	54	49	89
Пртљаг	0	7	8	22	44
Ускраћено укрцавање	5	8	12	22	23
Отказан лет	13	17	13	20	16
Остало	11	13	/	11	26
Укупно	56	77	87	124	198

Табела 1: Упоредни приказ врсте рекламација по годинама

Као новина, у 2017.г. је уочен велики број рекламација путника због неодговарања авио-превозиоца на исте у законски предвиђеном року од 60 дана.

Ипак, када се узме у обзир повећан број операција авио-превозилаца на оба аеродрома (Београд и Ниш), самим тим и повећањем броја путника – пораст броја рекламација не излази из очекиваних параметара.

Разлоге овог раста свакако треба посматрати кроз чињеницу да се знатно увећао број комерцијалних летова, са једне стране, а са друге стране повећано је присуство страних авио-превозника на тржишту Републике Србије. АКВ је привукао водеће *Low Cost* компаније тако да се велики пораст путника у Нишу тек очекује.

Са друге стране, у 2017.г. није било рекламација путника које се тичу смештаја у вишу/нижу класу, што је исти случај као и у претходне две године. Такође, обрађене су 2 рекламације које се односе на кршење одредаба Закона у делу у којем је преузета Уредба 1107/2006 која прописује заштиту права лица са инвалидитетом као и лица са смањеном покретљивошћу у авио-превозу.

Примена Закона о облигационим и основама својинско-правних односа у ваздушном саобраћају, у делу који се односи на превоз путника и пртљага, омогућава да све категорије путника, али и авио-превозиоци и оператери аеродрома јасније сагледају своја права и обавезе, као и да их лакше остваре, односно изврше. Одређивањем Директората за Национално тело које се стара о примени одредаба тог закона које се односе на поштовање права гарантованих путницима и заштиту права лица са инвалидитетом и смањеном покретљивошћу, успостављен је систем у складу са европским стандардима, што свакако доприноси побољшању квалитета пружених услуга и унапређењу информисања о заштити права путника.

ОЈ ДЦВ надлежна за заштиту права путника, осим сервисних услуга (одговора на жалбе путника, сугестије, правне савете) ради и на превенцији, односно ова ОЈ ДЦВ спровођењем инспекцијског надзора доприноси да се уочени недостаци код аеродрома и авио-превозиоца сведу на минимум.

5. Међународне провере

У току 2017.г. није било међународних провера које су биле предвиђене Програмом рада ДЦВ за 2017.г. изузев ЕСАА¹ одита.

У вези са ЕСАС националним одитом у вези са пројектом „*One Stop Security*“ који је одржан 21-30. новембра 2016.г. надлежна ОЈ ДЦВ за област обезбеђивања у цивилном ваздухопловству је анализирала Извештај о спроведеној ЕСАС провери на националном нивоу. Такође, урађена је и анализа предлога корективних мера за отклањање

¹ Видети сарадњу са ЕК у вези са ЕСАА споразумом на стр. 13 овог Извештаја

неправилности утврђених током ЕСАС провере на АНТ и одржан је састанак са представницима АНТ и полиције у вези са налазима ЕСАС одита на АНТ.

У извештајном периоду одржан је и састанак са представницима АНТ и *Air Serbia* у вези са припремом за *TSA* инспекцију; извршена је припрема и учешће у инспекцији лета *Air Serbia JU 500 (BEG-JFK)* коју је спроводила *TSA* на АНТ у јуну 2017.г.; остварено је учешће у *TSA* провери мера обезбеђивања на лету *Air Serbia* број *JU500* од 24.08.2017. г. на АНТ и учешће у *TSA* провери мера обезбеђивања у ваздухопловству на лету *Air Serbia JU500* од 16.11.2017.г. на АНТ.

Извештајем спроведеног мониторинга од стране *EASA* проверивача за стандардизацију, повереног и у име *ICAO*, у делу отклањања неусаглашености *ICAO USOAP* провере из 2009.г. и спровођења преузетих обавеза и мера Републике Србије у области трагања и спасавања, *СТС* је успешно затворио 11 од 13 налаза. У новембру 2017.г сачињен је извештај о стању поводом преостале две неусаглашености и исти је достављен координатору активности са *ICAO*-ом на даљу надлежност.

6. Инспекцијски надзор

Директорат врши инспекцијски надзор над пружаоцем услуга у ваздушној пловидби, авио-превозиоцима, власницима или корисницима ваздухоплова, оператерима аеродрома, летишта или терена, инвеститорима аеродрома, ваздухопловно-техничким организацијама, ваздухопловним особљем, као и над другим привредним друштвима, другим правним лицима, предузетницима и физичким лицима која обављају делатности или пружају услуге у ваздухопловству.

6.1 Инспекцијски надзор у области саобраћајне делатности

У погледу вршења инспекцијског надзора **јавног авио превоза** за пет оператера (*Air Serbia-AS* (21), *Prince Aviation-PA* (8), *Air Pink-AP* (6), *Eagle Express-EE* (3), *Infinity Aviation-IA* (5), *Ferro Aviation-FA* (2), *Sky Bridge International-SBI* (2), *MPC AIR-MPC* (5), *Balkan Helicopters-BH* (2)) реализовано су укупно 54 инспекције и то:

- за систем управљања реализоване су (3) инспекције: *AS* (1), *MPC* (1), *BH* (1);
- за спровођење обука летачког особља реализовано је (5) инспекција: *AS* (1), *PA* (2), *IA* (1), *MPC* (1);
- за спровођење обука кабинског особља реализована је (1) инспекција: *AS* (1).
- записи о извршеним обукама летачког особља реализоване су (8) инспекције и то: *AS* (1), *PA* (2), *AP* (1), *EE* (1), *IA* (1), *MPC* (1), *BH* (1);.
- записи о извршеним обукама кабинског особља реализована је (1) инспекција: *AS* (1);
- припрема лета и оперативна контрола реализоване је (5) инспекција: *AS* (1), *PA* (1), *AP* (1), *IA* (1), *SBI* (1) .
- поступци летачке посуде током лета –реализовано је (9) инспекција: *AS* (5), *PA* (2), *EE* (1), *MPC* (1).
- поступци кабинске посаде током лета- реализовано су 3 инспекције: *AS* (3),
- преглед ваздухоплова на платформи (10): *AS* (3), *PA* (1), *AP* (2), *EE* (1), *IA* (1), *FA* (1), *MPC* (1).
- записи о извршеним летовима (документација са обављених летова) (6) – *AS* (1), *AP* (2), *IA*(1), *FA* (1), *SBI* (1) .
- циљане непланране инспекције (3) – *AS* (3).

У погледу вршења инспекцијског надзора – посебне делатности у ваздушном саобраћају за (10) оператора², реализовано су (3) инспекције у вези са припремом и извршењем лета.

По питању **некомерцијалног летења сложеним моторним ваздухопловима** није било планираног ни реализованог инспекцијског надзора над оператером Авио службе Владе у вези са организацијом, инфраструктуром и приручницима и прегледом на платформи.

Код **некомерцијалног летења ваздухопловима који нису сложени моторни**, а у вези са прегледом на платформи спроведено је (10) инспекција у које су укључени и надзори над ваздухопловним манифестацијама.

Над (34) страна оператора реализована је (109) **SAFA инспекција** од стране инспектора више ОЈ ДЦВ, како је дато у следећој табели:

Назив оператора	Број инспекција	Назив оператора	Број инспекција
Aegan Airlines SA	2	Montenegro Airlines	6
Aeroflot –Russia Int	9	Norwegian Air Norway	1
Aircraft Maintenance	1	Norwegian Air Shuttle AS	1
Airmed Inter.Inc (Medjet	1	Olimpic Air	1
Alitalia –Societa Aerea	6	Pegasus Hava Tasimaciligi	5
Atlasjet Havacilik AS	4	Private flight	2
Austrian Airlines AG	4	Quatar Airways Company	5
Belavia	2	Robert Bosch GmbH	1
Cargo Air Ltd	5	Ryanair	1
Deutsche Lufthansa A.G	5	Swift Air Hellas S.A	2
Easy Jet Switzerland SA	4	SwiftAir S.A	1
Etihad Airways	4	Swiss International Air	3
Fly Dubai	5	Tarom, Romanian Air	4
Hainan Airlines	1	Transavia Holland B.V	2
Israir	1	Tunis Air	3
LOT-Polskie Linie Lotnicze	2	Turkish Airlines –Turk Hava	4
Lufthansa Cityline	1	Wizz Air Hungary LTD	10

Табела 2: Број SAFA инспекција

6.2 Инспекцијски надзор у области пловидбености

У Одељењу пловидбености се за надзор ваздухопловних субјеката примењује објављена и примењена међународна регулатива (EASA/ICAO), која појам надзора дефинише као континуални, а који се састоји од различитих врста провера (редовне, ванредне, зоналне итд), као дела система проактивног праћења усклађености са захтевима регулативе и њене примене у пракси. Стога се инспекција, сходно одредбама ЗИН, може компатибилно спровести само као ванредна по догађају или као превентивна на основу анализе ризика у вези са ваздухопловним субјектима.

У 2017.г. реализовано је (10) ванредних инспекција на основу пријаве догађаја.

6.3 Инспекцијски надзор ваздухопловног особља

Током 2017.г. извршена су (**103**) инспекцијска надзора и то над:

- радом овлашћених испитивача (18)
- спровођењем теоријске обуке (9)

² Југосервис (1), МУП РС (0), СТС Авијација (1), Војвођанска привредна авијација (1), *Balkan helicopters* (0), *Aerosystem* (0), *SMATSA* доо (0), *JAT* привредна авијација (0), *CN Aeroservice* (0), *Ikar Service* (0).

- спровођењем практичне обуке (10)
- летачким активностима (4)
- SAFA инспекције (44)³
- Остале инспекције (18)

6.4 Инспекцијски надзор у области ваздухопловне медицине

Група за ваздухопловну медицину спроводи континуирани надзор над радом (6) овлашћених лекара (АМЕs) и (1) ваздухопловно медицинског центра (АеМСs), на дневној бази електронским путем коришћењем COMPIC *software*, по принципу *on line in real time*.

Спроведен је инспекцијски надзор АМЕ.

Инспекцијски надзор, АеМС ВМИ на основу налаза утврђених ванредним инспекцијским надзором у новембру 2016.г. и израда Решења за овлашћени медицински центар (АеМС) ВМИ-мере за отклањање неправилности (02-07. јун 2017.г.). Израда предлога решења о стављању ван снаге сертификата АеМС ВМИ. Друго, RS-АеМС/002, Ваздухопловномедицински центар *Air Serbia*, 29.09.2017.г.

6.5 Инспекцијски надзор у области заштите права путника

У току 2017.г. Директорат је преко ваздухопловних инспектора, а у склопу својих редовних активности и прописаних овлашћења, извршио четири (4) инспекцијска надзора над оператерима аеродрома (АНТ и АКВ) и оператерима ваздухоплова (*Air Serbia* (2)) у погледу примене закона и релевантних међународних прописа који се односе на поштовање права гарантованих путницима и лицима са инвалидитетом и смањеном покретљивошћу.

6.6 Инспекцијски надзор у области управљања ваздушним саобраћајем

У току 2017.г. АТМ је у сарадњи са CNS заједно спровео инспекцијски надзор над:

- 1) Пружаоцима услуга у ваздушној пловидби на локацијама и то: АКЛ Поникве, АКЛ Краљево, АКЛ Ниш, АКЛ Батајница, АКЛ Београд, АКЛ Ужице и АКЛ Вршац;
- 2) Инспекцију обласне КЛ (ЦКЛ Београд) и центра за обуку (Београд).

АТМ је спровео инспекцијски надзор на службама РХМЗ. АТСО који је новом систематизацијом постао саставни део АТМ спровео је инспекцијски надзор:

- 1) SMATSA доо организација за обуку- Центра за обуку контролора летења;
- 2) SMATSA доо организација за обуку -Јединица контроле летења (ЦКЛ Београд, АКЛ Београд, АКЛ Батајница, АКЛ Вршац, АКЛ Поникве, АКЛ Краљево и АКЛ Ниш);
- 3) Спровођења испита за стицање дозволе контролора летења, овлашћења, додатних и посебних овлашћења;
- 4) Примене процедуре тестирања нивоа знања ваздухопловног енглеског језика;
- 5) SAFA⁴ инспекције.

6.7 Инспекцијски надзор у вези са комуникацијским, навигацијским и надзорним системима и уређајима

Током 2017. г. CNS је поред заједничких послова са АТМ (видети претходну тачку) спровео и инспекцијски надзор над:

- 1) Предајним центром (Београд) и Примопредајним центром (Рудник и Копаоник);

³ Подаци за SAFA су дати у табели број 2.

⁴ Подаци за SAFA су дати у табели број 2.

- 2) Радио навигационим уређајима и системима (NDB Житорађа, NDB Блаце, NDB NS, JST, ILS Београд, NDB Јајинци, NDB Крњешевци, VOR/DME Топола, VOR/DME Ваљево, VOR/DME Сремска Митровица, NDB Сремска Митровица, NDB Пожаревац, NDB Обреновац, ...);
- 3) Радарским станицама (Ковиона, Кошевац, Муртеница);
- 4) Телекомуникационим центрима (Св. Илија и Вишеград).

6.8 Инспекцијски надзор у области аеродрома

Током 2017.г. извршено је 70 инспекцијских надзора у области аеродрома, од тога је 58 редовних инспекција, 10 ванредних инспекција и 2 контролна инспекцијска надзора и то:

- инспекцијски надзор служби задужених за преглед и одржавање површина за кретање ваздухоплова у зимским условима на: АНТ (2) и на АКВ (2);
- инспекцијски надзор авиомостова и система за навођење авиона на паркинг позицију на АНТ (1);
- инспекцијски надзор површина за кретање ваздухоплова на: АНТ- стање површина (2) и АКВ – стање површина (2);
- инспекцијски надзор површина за кретање ваздухоплова на АНТ у погледу ознака (2);
- инспекцијски надзор електро-енергетских система и опреме на: АНТ (1) и на АКВ (1);
- инспекцијски надзор система светлосног обележавања на: АНТ (1) и АКВ (1);
- инспекцијски надзор препрека на подручју и ван подручја аеродрома на АНТ(1) и на АКВ (1);
- инспекцијски надзор *Emergency* поступака и процедура на АКВ (1) и на АНТ (1);
- инспекцијски надзор спасилачко-ватрогасне службе на: АНТ(1) и на АКВ (1);
- инспекцијски надзор оператера АНТ у транспорту опасног терета (1) и оператера АНТ у транспорту опасног терета (1);
- инспекцијски надзор пружаоца услуга земаљског опслуживања: *Sky Partner* (1), *Air Serbia Ground Services* (1), *Fly Fly* (1), *Okiair* (1), *Cargo Agent* (1), *Euro Jet* (1), *Air Serbia Catering* (1), *Interšped B* (1), *Intereuropa* (1), НИС (1);
- инспекцијски надзор пружања услуга земаљског опслуживања на: АНТ (1) и на АКВ (1);
- инспекцијски надзор центра за обуку на: АНТ (2), на АКВ (1) и на Ваздухопловној академији (1);
- ванредни инспекцијски надзор пружања услуга земаљског опслуживања на: АНТ (3), *Flystar* (1) и *Air Serbia Ground Services* (2).
- инспекцијски надзор на хелидрому: „Циклонизација-Нови Сад“ (1), „Мокра Гора“ (1);
- инспекцијски надзор осматрања и растеривања птица и животиња на АКВ (3), АНТ (5);
- инспекцијски надзор аеродрома: „ДТД Бачки Јарак“ (1), „Богатић“ (1), „Дивци“ Ваљево (1), „Војка“ (1), „Костолац“ (1);
- инспекцијски надзор оператера аеродрома: „Крушевац“ (1), „Ивање“ Пријеполје (1), „Кикинда“ (1), „Бор“ (1);
- ванредан инспекцијски надзор оператера аеродрома: „Крушевац“ (1), „Велики Радинци“ Сремска Митровица (1), „Ечка“ Зрењанин (1), „Лисичији Јарак“ (1);
- контролни инспекцијски надзор оператера аеродрома: „Ечка“ Зрењанин (1), „Поникве“ Ужице (1).

6.9 Инспекцијски надзор у области обезбеђивања у ваздухопловству

Током 2017. г. у области обезбеђивања у ваздухопловству извршено је (26) редовних инспекција, (6) ванредних инспекција и (15) контролних инспекција:

Редован инспекцијски надзор:

- Инспекцијски надзор сета мера обезбеђивања које се односе на обезбеђивање аеродрома на АНТ (1) и АКВ (2);
- Инспекцијски надзор сета мера обезбеђивања које се односе на заштиту путника и ручног пртљага на АНТ(1):
  - Редован инспекцијски надзор АНТ у погледу прегледа обезбеђивања путника и ручног пртљага, заштита путника и ручног пртљага и опрема за преглед обезбеђивања путника и ручног пртљага;
- Инспекцијски надзор сета мера обезбеђивања путника и ручног пртљага, потенцијално проблематичних путника на АНТ и АКВ – (3):
  - Редован инспекцијски надзор АКВ у погледу прегледа обезбеђивања путника и ручног пртљага, заштита путника и ручног пртљага и опрема за преглед обезбеђивања путника и ручног пртљага;
  - Редован инспекцијски надзор АКВ у вези сета мера обезбеђивања путника и ручног пртљага, потенцијално проблематичних путника;
  - Редован инспекцијски надзор оператера АНТ (4.2, 4.3, 4.4. и 12)
- Инспекцијски надзор сета мера обезбеђивања и заштита предатог пртљага на АНТ (1):
  - Редован инспекцијски надзор АНТ у вези сета мера обезбеђивања и заштита предатог пртљага на АНТ;
- Инспекцијски надзор сета мера обезбеђивања у вези робе и поште на АНТ (3):
  - Редован инспекцијски надзор АНТ вези сета мера обезбеђивања у вези робе и поште;
  - Редован инспекцијски надзор DHL у вези сета мера обезбеђивања у вези робе и поште и одговарајућих захтева у вези опреме за преглед обезбеђивање;
  - Инспекцијски надзор АНТ у вези сета мера обезбеђивања у вези робе и поште.
- Инспекцијски надзор сета мера обезбеђивања заштите ваздухоплова пре полетања код следећих авио-превозилаца (8):
  - *Air Serbia, Prince Aviation, Wizz Air, Air Pink, Austrian Airways, Alitalia, Etihad Airways, Qatar Qirways.*
- Инспекцијски надзор сета мера обезбеђивања заштите предатог пртљага и упаривање путника и пртљага код следећих авио-превозилаца (3):
  - *Air Serbia, Aeroflot u Lufthansa.*
- Инспекцијски надзор сета мера обезбеђивања које се односе на обезбеђивање залиха намењених потрошњи на аеродрому (4):
  - НИС, *Lily Drogerije* доо, *Dufry* доо Београд на АНТ и *Dufry* доо Београд на АКВ.

Ванредан инспекцијски надзор:

- Ванредни инспекцијски надзор АНТ у вези налаза утврђених тестом мера обезбеђивања које спроводи АНТ у вези прегледа обезбеђивања ручног пртљага;
- Ванредни инспекцијски надзор *Air Serbia* у вези примене појачаних мера обезбеђивања које се примењују на захтев TSA;
- Ванредни инспекцијски надзор АНТ у вези мера обезбеђивања које се односе на преглед робе и поште, након обављеног теста мера обезбеђивања.
- Ванредан инспекцијски надзор АКВ након обављеног теста мера обезбеђивања који се односи на преглед путника и ручног пртљага.
- Ванредни инспекцијски SMATSA доо надзор у вези пријаве догађаја ДЦВ бр. 226/2017.

- Ванредни инспекцијски надзор АНТ у вези мера обезбеђивања које се односе на опрему за преглед обезбеђивања лица која нису путници, након обављеног теста мера обезбеђивања.

Контролни инспекцијски надзор:

- АКВ у вези потврђивања извршења налога ваздухопловног инспектора издатих по инспекцијском надзору обављеном 24. марта 2017. г. (сет мера обезбеђивања у вези прегледа путника и ручног пртљага, потенцијално проблематичних путника, заштите путника и ручног пртљага и релевантне одредбе о опреми за преглед обезбеђивања)-I контролна инспекција;

- АКВ у вези потврђивања извршења налога ваздухопловног инспектора издатих по инспекцијском надзору обављеном 24. марта 2017. г. (сет мера обезбеђивања у вези прегледа путника и ручног пртљага, потенцијално проблематичних путника, заштите путника и ручног пртљага и релевантне одредбе о опреми за преглед обезбеђивања)-II контролна инспекција;

- АНТ у вези потврђивања извршења налога ваздухопловног инспектора из Записника о инспекцијском надзору обављеном 16. марта 2017. г. (сет мера обезбеђивања које се односе на преглед обезбеђивања путника и ручног пртљага, заштита путника и ручног пртљага и опрема која се користи);

- „Prince Aviation“ у вези потврђивања извршења налога ваздухопловног инспектора из Записника о инспекцијском надзору у вези сета мера обезбеђивања које се односе на преглед обезбеђивања и заштиту ваздухоплова пре полетања;

- АНТ у вези испуњености налога ваздухопловног инспектора из инспекцијског надзора обављеног 05. маја 2017.г. обављеној по основу резултата теста мера обезбеђивања (преглед путника и ручног пртљага);

- SMATSA доо Београд у вези издатих налога из записника о ванредном инспекцијском надзору обављеном 17. јула 2017.г.;

- АКВ у вези налога издатих у Записнику са редовног инспекцијског надзора обављеног 19. априла 2017. г. (сет мера обезбеђивања који се односи на захтеви при планирању аеродрома и успостављање зона - периметар, контрола приступа лица и возила, одредбе о пропусницама за лица, одредбе о пропусницама за возила, преглед обезбеђивања лица која нису путници и ствари које носе, релевантне одредбе поглавља које се односе на опрему и надзирање, патролирање и други облици физичке контроле);

- АКВ у вези испуњености налога ваздухопловног инспектора из инспекцијског надзора обављеног 04. августа 2017.г. по основу резултата теста мера обезбеђивања (преглед путника и ручног пртљага);

- *Air Serbia* и АНТ у вези испуњености налога ваздухопловног инспектора из инспекцијског надзора обављеног 11. августа 2017.г. који се односи на примену појачаних мера обезбеђивања за летове ка САД (захтеви Transport Security Administration);

- АНТ у вези испуњености налога ваздухопловног инспектора из инспекцијског надзора обављеног 11. августа 2017.г. који се односи на сет мера обезбеђивања путника и ручног пртљага и опреме за преглед обезбеђивања;

- АНТ у вези извршења налога из ванредног инспекцијског надзора обављеног 05. октобра 2017.г. по обављеном тесту мера које се примењују на робу и пошту;

- АКВ у вези испуњености налога издатих у инспекцијском надзору обављеном од 01-03. августа 2017.г. (сет мера које се односе на преглед обезбеђивања путника и ручног пртљага, потенцијално проблематичних путника и опреме која се користи за преглед обезбеђивања);

- АНТ у вези извршења налога из ванредног инспекцијског надзора обављеног од 20.-22. новембра 2017.г., а у вези сета мера које се односе на преглед обезбеђивања робе и поште;

- АКВ у вези испуњености налога издатих у инспекцијском надзору обављеном од 16-17. октобра 2017.г. (сет мера које се односе на заштиту аеродрома); и
- „Lilly Drogerie“ доо у вези извршења налога из редовног инспекцијског надзора у вези сета мера које се односе на контроле обезбеђивања које примењује познати снабдевач залиха намењених потрошњи на аеродрому.

6.10 Инспекцијски надзор у области трагања и спасавања

Инспекцијски надзор у области услуге трагања и спасавања, као један од видова надзора у Сектору за трагање и спасавање, у завршној је фази имплементирања.

Именован је руководиоца инспекцијског надзора за област услуге трагања и спасавања, субјекти (SMATSA доо, АНТ, АКВ) обавештени су о почетку имплементације инспекцијског надзора са планом и програмом исте и контролним листама, са колегама из других сектора завршно је усаглашавање секторских процедура у делу заједничких активности.

У првој половини 2018.г. планиране су прве инспекције.

Планиране су инспекције у складу са ЗИН, саветодавне посете SMATSA доо, АНТ и АКВ, док ће се спроводити и ванредни инспекцијски надзор у складу са потребама.

7. Основне провере

Основном провером испитује се да ли објекат провере испуњава услове за стицање дозволе или другог појединачног правног акта.

7.1 Основна провера у области саобраћајне делатности

Планиране су и реализоване (2) основне провере за јавни авио-превоз (*Ferro Aviation* и *Sky Bridge International*).

7.2 Основна провера у области пловидбености

Реализовано је (126) провера из области пловидбености и то:

- Организација за пројектовање ваздухоплова (DOA) – Коналек доо Београд; (1)
- Организација за одржавање ваздухоплова по Делу 145(АМО)-*Ferro Aviation* (1)
- Организација за одржавање ваздухоплова по EASA Делу 145 (EASA ACCR)-*Air Serbia*- линијско одржавање (1)
- Организација за одржавање ваздухоплова по Делу М, Одељак Ф (АМО) – Циклонизација (1)
- Организација за обезбеђивање континуиране пловидбености ваздухоплова по Делу М, Одељак Г (САМО) - *Ferro Aviation* и Војвођанска привредна авијација (2)
- Основни преглед ваздухоплова ради утврђивања пловидбености -
  - ваздухоплови (14)
  - беспилотни ваздухоплови (102)
- Утврђивање типа ваздухопловног производа (3)
- Оператери који обављају посебне делатности у ваздушном саобраћају(AWC) (1).

7.3 Основна провера у вези са ваздухопловним особљем

Током 2017. г. извршене су две основне провере центара за обуку и то:

- Центар за обуку пилота параглајдера *Dust Devil* (1)
- АТО падобранци *Arhistrag* (1)

7.4 Основна провера у области ваздухопловне медицине

Током 2017.г. узето је учешће у сертификацији АНТ и АКВ.

7.5 Основна провера у области аеродрома

У извештајном периоду извршено је (11) основних провера и то:

1) Основна провера испуњености услова за издавање сертификата/дозволе за коришћење аеродрома (5) и то:

- Основна провера АНТ ради издавања сертификата аеродрома;
- Основна провера АКВ ради издавања сертификата аеродрома;
- Провера Аеродрома Бор ради преноса дозволе за коришћење аеродрома;
- Провере Аеродрома 13. мај код Земун Поља ради издавања дозволе за коришћење аеродрома;
- Провера Аеродрома Војка ради издавања дозволе за коришћење аеродрома.

2) Основна провера испуњености услова за издавање дозволе за пружање услуга земаљског опслуживања или самоопслуживања (4) и то:

- Провера *Sky Partner* пружаоца услуга земаљског опслуживања на аеродрому на основу захтева за проширење дозволе за пружање услуга земаљског опслуживања;
- Основна провера Аеродром Кетеринг доо ради издавања дозволе за пружање услуга земаљског опслуживања;
- Основна провера Јат Техника ради издавања дозволе за пружање услуга земаљског опслуживања;
- Провера *Air Serbia Ground Services* за продужење дозволе за пружање услуга земаљског опслуживања.

3) Основна провера испуњености услова за издавање дозволе школском центру за обуку особља (2) и то:

- Основна провера *Air Serbia Ground Services* за добијање потврде о праву на обучавање ваздухопловног особља које обавља послове земаљског опслуживања;
- Основна провера школског центра АНТ за добијање потврде о праву на обучавање ваздухопловног особља које обавља послове земаљског опслуживања.

7.6 Основна провера у области обезбеђивања у ваздухопловству

У току 2017.г. обављена је припрема и реализација (10) основних провера испуњености услова:

- Учешће у основној провери испуњености услова оператера аеродрома АНТ за издавање сертификата аеродрома, са аспекта обезбеђивања у ваздухопловству;
- Учешће у основној провери испуњености услова оператера аеродрома АКВ за издавање сертификата аеродрома, са аспекта обезбеђивања у ваздухопловству;
- Учешће у провери испуњености услова Аеродром Кетеринг доо за издавање дозволе за пружање услуга земаљског опслуживања или само-опслуживања;
- Учешће у раду комисије за проверу испуњености услова ЈАТ Техника за издавање дозволе за пружаоца услуга земаљског опслуживања;
- Учешће у основној провери испуњености услова оператера аеродрома АНТ за издавање дозволе за обављање прегледа обезбеђивања;
- Учешће у основној провери испуњености услова оператера аеродрома АКВ за издавање дозволе за обављање прегледа обезбеђивања;
- Провера „*Intereuropa Logističke usluge*” доо Београд о испуњености услова за стицање статуса „регулисани агент“;
- Основна провера испуњености услова центра за обуку АНТ за издавање потврде о праву на обучавање ваздухопловног особља у области обезбеђивања у ваздухопловству;
- Основна провера испуњености услова центра за обуку JUGOSCAN за издавање потврде о праву на обучавање ваздухопловног особља у области обезбеђивања у ваздухопловству;

- Основна провера испуњености услова центра за обуку *Air Serbia* за издавање потврде о праву на обучавање ваздухопловног особља у области обезбеђивања у ваздухопловству.

Ванредне активности

- Провера испуњености услова за реконструкцију терминала 2 на АНТ (објекат *Lilly*) провера АНТ у циљу издавања сертификата-део Обезбеђивање у ваздухопловству;
- Провера АКВ у циљу издавања сертификата-део Обезбеђивање у ваздухопловству;
- Накнадна провера АКВ у вези са применом плана корективних мера за уклањање налаза утврђених током периодичне провере 2016.г.;
- Израда предлога Закључка о прихватању плана корективних мера у циљу испуњавања услова АКВ за стицање статуса „регулисани агент“;
- Решавање по захтеву АКВ за продужење рокова за поступање по плану корективних мера за одобравање статуса „регулисани агент“ и израда предлога Закључка о прихватању предлога за продужење рокова;
- Накнадна провере оператера АКВ у вези верификације извршења корективног плана мера, а у циљу испуњавања услова за стицање статуса „регулисани агент“;
- Процена предлога корективних мера у вези налаза утврђених током основне провере АНТ за издавање сертификата аеродрома.

7.7 Основна провера у области финансија

У току 2017.г. реализовано је (7) основних провера испуњености финансијских услова (и праћење примене корективних мера) ваздухопловних субјеката у односу на дозволе за:

- пружање услуга земаљског опслуживања: *Sky Partner Air* и *JAT Техника*;
- обављање прегледа обезбеђивања у цивилном ваздухопловству: АКВ и АНТ;
- оперативна дозвола – *Ferro Aviation* доо,
- издавање сертификата аеродрома: АКВ и АНТ.

7.8 Основна провера у области комуникацијских, навигацијских и надзорних система контроле летења

У току августа месеца 2017. године, Одељење *CNS* је извршило основну проверу испуњености услова центра за обуку ваздухопловно-техничког особља контроле летења.

8. Периодичне провере

Периодична провера се обавља док дозвола или други појединачни правни акт важи. У току 2017.г. спроведене су следеће периодичне провере:

8.1 Периодична провера у области саобраћајне делатности

У вези са јавним авио-превозом реализовано је (19) периодичних провера и то: *Air Serbia* (4), *Prince Aviation* (2), *Air Pink* (2), *Eagle Express* (2), *Infinity Aviation* (2), *Ferro Aviation* (1), *MPC Air* (2), *Balkan Helicopters* (3) Авио служба Владе (1).

Планиране су и реализоване (2) периодичне провере у вези са посебним делатностима у ваздушном саобраћају и то : *SMATSA* доо и *JAT* Привредне авијације.

8.2 Периодична провера у области пловидбености

- Организација за производњу ваздухоплова (POA) - *FA UTVA* (1)
- Организација за одржавање ваздухоплова по Делу 145 (АМО)⁵ (4)
- Организација за одржавање ваздухоплова по *EASA* Делу 145 (*EASA ACCR*)⁶ (5)

⁵ *Air Pink*, *Air Serbia*, *XJ МУП РС*, *VZ MOST*

⁶ *Gas Aviation*, *JAT Техника*, *SMATSA* доо, *Air Serbia*, *Prince Aviation*

- Организација за одржавање ваздухоплова по Делу М, Одељак Ф (АМО)-Аеродром Ечка (1)
- Организација за обезбеђивање континуиране пловидбености ваздухоплова по Делу М, Одељак Г (САМО)⁷ (4)
- Периодични преглед ваздухоплова ради утврђивања пловидбености (176)
- АСАМ провера (21)
- Оператера који обављају јавни авио-превоз (АОС) (19)
- Оператера који обављају посебне делатности у ваздушном саобраћају (АВС) (2)
- Уређаја за симулирање летења (3)

8.3 Периодична провера у вези са ваздухопловним особљем

Током 2017.г. извршено је (23) периодичних провера центара за обуку и то:

- АТО Центра за обуку пилота авиона (PART-FCL)⁸ (11)
- АТО Центар за обуку пилота хеликоптера (PART-FCL) (1)
- Центра за обуку пилота ултраликих ваздухоплова⁹ (1)
- Центра за обуку пилота параглајдера¹⁰ (2)
- Центри за обуку пилота једрилица¹¹ (4)
- Центри за обуку падобранаца¹² (1)
- У извештајном периоду је извршена и периодична процена оператера уређаја за симулирање летења FNPT II и то: *SMATSA Aviation Academy, Prince Aviation u Linx Aviation.*
- Прегледано је и одобрено (52) ревизије Приручника центра за обуку летачког особља, поред спроведених периодичних провера центара за обуку ваздухопловног особља.

8.4 Периодична провера у области ваздухопловне медицине

У извештајном периоду извршене су (2) периодичне провере у вези са овлашћеним лекарима АМЕs - испуњеност услова за продужење сертификата овлашћеног лекара.

8.5 Периодична провера у области управљања ваздушним саобраћајем

У току 2017. године АТМ је у сарадњи са CNS заједно спровео периодичне провере над:

1) Пружаоцима услуга у ваздушној пловидби на локацијама (АКЛ Београд, АКЛ Краљево, АКЛ Вршац, АКЛ Ниш, АКЛ Поникве, АКЛ Батајница) у циљу верификације континуалне усаглашености са регулаторним захтевима (заједнички захтеви + посебни захтеви за АТS, АИS, МЕТ, CNS услуге);

2) Периодична провера обласне КЛ (СКЛ Београд).

АТСО који је новом систематизацијом постао саставни део АТМ спровео је следеће:

1) Периодичну проверу SMATSA доо организација за обуку – Центра за обуку контролора летења SMATSA доо;

⁷ Aero 3 LCC, Balkan Helicopters, Eagle Express, XJ МУП РС

⁸ Prince Aviation, Pegaz Pilot Academy, Helimaster, Flight, Ak Vaja, Ak Ivan Saric, Ak Trstenik, Aerosystem, Pilotska Škola Novi Sad, Nikita Aviation, Ak Kikinda.

⁹ MAG Plastic

¹⁰ Paraglajding skola No1, AVIS

¹¹ AK Trstenik, AK Ivan Sarić, AK Sremska Mitrovica, AK Vaja

¹² SKY

- 2) Периодичне провере SMATSA доо организација за обуку – јединица контроле летења: ЦКЛ Београд, АКЛ Београд, АКЛ Батајница, АКЛ Вршац, АКЛ Поникве, АКЛ Краљево, АКЛ Ниш
- 3) Провере у циљу верификације примене корективних мера;
- 4) Израда и ажурирање регистра корективних мера.

8.6 Периодична провера у области аеродрома

У извештајном периоду реализовано је (10) периодичних провера и то:

- 1) Периодична провера оператера аеродрома са сертификатом/дозволом за коришћење аеродрома (5):
  - Периодична провера аеродрома: Сремска Митровица, Параћин, Дивци-Ваљево, Бреге-Краљево, Поникве-Ужице
- 2) Периодична провера пружаоца услуга земаљског опслуживања (3)
  - Периодична провера пружаоца услуга земаљског опслуживања: *Air Serbia Catering, Fly Fly Travel* и *Intereurop*.
- 3) Периодична провера школских центара за обуку особља (2)
  - Периодична провера Центра за обуку ватрогасно-спасилачког особља АКВ;
  - Периодична провера Центра за обуку особља које обавља послове земаљског опслуживања – Ваздухопловна академија Београд.

8.7 Периодична провера у области обезбеђивања у ваздухопловству

У извештајном периоду извршене су припреме и обављене следеће непланиране активности у вези са периодичним проверама и то:

- Израда предлога Закључка о прихватању корективних мера *Air Serbia Catering* за налазе утврђене током периодичне провере спроведене у децембру 2016.г.;
- Израда Извештаја о накнадној провери АКВ у вези примене плана корективних мера за уклањање налаза утврђених током периодичне провере 2016.г.;
- Накнадна провера *Air Serbia Catering* у вези примене плана корективних мера за уклањање налаза утврђених током периодичне провере 2016.г.;
- Учешће у периодичној провери испуњености услова ASGS за продужење дозволе за пружање услуга земаљског опслуживања;
- Учешће на вежби округлог стола на АКВ.

8.8 Периодична провера у области трагања и спасавања

Настављен је континуирани процес надзора (увид и стручни надзор) у испуњеност стандарда над Спасилачко-координационим центром и свим ангажованим учесницима у трагању за ваздухопловом и спасавању лица - (МУП, МО (119.МХЕ, 714.ПХЕ, ВМА), КЦС, КЦН) са којима Директорат има потписан споразум о ангажовању.

8.9 Периодична провера у области финансија

Учешће у пословима периодичне провере / одита финансијских услова ваздухопловних субјеката-објекти провере (6) у односу на:

- пружање услуга земаљског опслуживања за: *Air Serbia Ground Services*
- оперативна дозвола: *Air Serbia, Infinity Aviation doo, Balcans Helicopters doo* и *MPC Air doo*
- сертификат за пружање услуга у ваздушној пловидби: заједничка са АЦВ ЦГ провера SMATSA доо.

9. Тест мера обезбеђивања у ваздухопловству

На АНТ спроведено је (8) тестова мера обезбеђивања у ваздухопловству и то:

- 1) АНТ преглед обезбеђивања путника и ручног пртљага, (април)
- 2) АНТ контрола приступа лица и возила, (април)
- 3) АНТ заштита робе и поште (мај)
- 4) *Air Serbia* контрола приступа и заштита ваздухоплова (мај)
- 5) АНТ преглед обезбеђивања робе и поште (октобар)
- 6) АНТ преглед обезбеђивања путника и ручног пртљага, (новембар)
- 7) АНТ преглед лица која нису путници (особље) и ствари које носе са собом, (септембар)
- 8) АНТ преглед лица која нису путници (особље) и ствари које носе са собом (децембар)

На АКВ обављена су (4) теста и то из следећих области:

- 1) контрола приступа лица и возила у КДОРЗ (март)
- 2) контрола приступа лица и возила у КДОРЗ (мај, непланирано)
- 3) преглед путника и ручног пртљага (август)
- 4) преглед путника и ручног пртљага (децембар)

10. Управни послови

10.1 Пловидбеност

- У погледу свакодневних послова у вези са ваздухопловима, овлашћеним организацијама, сталним инспекцијским надзором, издавањем дозвола, потврда, сагласности, одобрења, уверења, сертификата, решења, мишљења, овлашћења, признавања, стављања ван снаге, суспендовање, измена или продужење дозвола и др. Докумената, вођење регистара, евиденција а који се посебно односе на следеће: *MEL, AMP, AFM, PtF + FC, Mod S code, BTNAV/PRNAV/PBM, MPWS, CAT II/CAT III, LVT, RVSM, ETOPS...* - обрађено (1.507) Захтева за издавање Потврде о поседовању ваздухоплова. Издато (391) првостепено решење, сагласности, сертификати.

- Издат је 1 нови Налог о пловидбености ваздухоплова (*G-2A NLG*) и извршена и објављена ревизија свих налога о пловидбености ваздухоплова.

- Узето учешће у анализи и обради (461) догађаја.

10.2 Ваздухопловно особље

- У 2017.г. организовано је (10) редовних и (2) ванредна термина за полагање теоријских испита за стицање дозвола пилота авиона, хеликоптера, једрилица, кабинског особља, падобранаца, ултралаких ваздухоплова, параглајдера, ваздухопловних диспечера и инструкторских овлашћења. Укупан број теоријских испита по предмету који је спроведен у 2017.г. је (1.245).

- Испити се полагају сходно Годишњем плану теоријских испита. У извештајном периоду започето је ажурирање питања за стицање дозволе приватног пилота PPL (A/H), пилота једрилица, пилота балона и кабинског особља. Утврђивање услова за излазак на теоријске испите. Израда новог софтверског програма за спровођење теоријских испита у ДЦВ.

- У вези са спровођењем практичних испита обрађено је (304)¹³ захтева за излазак на исти. Врши се утврђивање услова за излазак на практичне испите и процене оспособљености кандидата.

¹³ ATPL(A)-21; ATPL(H)-0; CPL(A)-48; CPL(H)-1; PPL(A)-51; IR(A)-37; IR(H)-0, PPL(H)-1; SEP(land)-31; MEP(land)-30; FI(A)-8; FI(H)-0; Type Rating(A)-8; Type Rating(H)-4; CRE(A)-2; FE(A)-2; TRE (A)-9; Дозвола пилота ултралаког ваздухоплова-10; Дозвола пилота параглајдера-32; Дозвола падобранаца-6; Дозвола ваздухопловних диспечера-3.

- У погледу прихватања иностраних дозвола и овлашћења урађене су (22) валидације и 11 конверзија. Утврђују се услови а потом спроведе и испити у складу са Анексом III Правилника о летачком особљу.

- Урађене су процедуре, упутства, листе провере, програми одита и инспекцијског надзора, приручници, извештаји, планови, потврде, сагласности, обрасци, обраде пријава догађаја и др. Извршено је ажурирање ваздухопловно информативне публикације (AIP), приручника за рад Одељења, као и интерних докумената. Извршена је измена појединих образаца и усклађивање са новом регулативом 1178/2011, са амандманима. Спроводи се провера испуњености услова кандидата на апликацијским формама – обрасцима који долазе у ДЦВ. Утврђују се услови за теоријску и практичну обуку и процену оспособљености испитивача. Утврђују се услови за превођење националне у *PART-FCL* дозволу. Врши се именовање испитивача за практични део испита. Провера испитивача – инспектори Одељења или старији испитивачи су вршили надзор над радом испитивача у лету на ваздухоплову или *FFS*, приликом спровођења испита/провера стручности/процена оспособљености.

- Састанци са представницима ваздухопловне индустрије.

10.3 Ваздухопловна медицина

Током извештајног периода спроведени су здравствени прегледи ваздухопловног особља и издата следећа лекарска уверења:

- Иницијални здравствени прегледи и лекарска уверења (212):
  - Класа 1: 99,
  - Класа 2: 100,
  - Класа 3: 2,
  - СС: 11,
  - Класа ЛАПЛ: 0.
- Здравствени прегледи за продужење/обнову лекарских уверења (1.144):
  - Класа 1: 764,
  - Класа 2: 107,
  - Класа 3: 225,
  - СС: 41,
  - Класа ЛАПЛ: 7.
- Одбијено издавање лекарских уверења (7):
  - Класа 1: 4,
  - Класа 2: 2,
  - Класа 3: 1.
  - СС: 0
  - Класа ЛАПЛ: 0
- руководилац АМС допунско разматрање и оцена здравствене способности одложених или оглашених неспособним од стране АМЕС – (44):
  - Класа 1: 31,
  - Класа 2: 4,
  - Класа 3: 9,
  - СС: 0,
  - Класа ЛАПЛ: 0.
- руководилац АМС суспензија и повлачење суспензије лекарског уверења (35).

- руководилац АМС: трансфер медицинских података на захтев имаоца дозвола за АМС ваздухопловних власти других држава (укупно (60)) АТPL и СРL пилота у Ирски АМС).

Остали послови:

- Сарадња са медицинским службама ваздухопловних власти држава чланица ЕАSА-е у погледу издавања и признавања лекарских уверења ваздухопловног особља у РС: “Confirmation of Part MED medical records”, за АТPL пилота на захтев ваздухопловних власти других држава:...

- Администрирање електронском базом података – *COMPIC* и континуирани надзор рада овлашћених лекара (АМЕs).

- Обрада предмета и вођење медицинске документације уз пуну медицинску поверљивост и очување тајности медицинских података.

- Израда: Решења о стављању ван снаге сертификата ВМА, као и решења за стављање ван снаге сертификата АМЕ др Д.Стојића. Дата сагласност за пријем новог ОРЛ специјалисте у АМС Air Serbia.

- Израда Програма рада и Плана стручног усавршавања Групе за ваздухопловну медицину за 2018.г., израда Плана инспекцијских надзора и одита за 2018.г, ажурирање приручника Групе за ваздухопловну медицину, обрада пријаве догађаја ванредног слетања из медицинских разлога. Израда извештаја о резултатима Групе за ваздухопловну медицину у периоду 2014-2017.г.

- Израда процедуре за ауторизацију медицинског оцењивача и предлог решења о именовању медицинског оцењивача. Унос података о административним поступцима за електронску управу. Израда предлога стратешких циљева за период 2017-2021.г. Израда листе за инспекцијски надзор Службе хитне медицинске помоћи.

10.4 Ваздухопловне дозволе

Решења у вези издавања, продужења и обнове рока важења дозвола / овлашћења, и то: (2.387)

- за летачко особље (1.696)
- за контролоре летења (518)
- за механичаре/диспечере (146/27)

Решења у вези са полагања испита (903)

- летачког особља (611)
- беспилотни ваздухоплови (284)
- механичара/диспечере (1/7)

Решења у вези издавања, проширења и продужења рока важења ауторизација (323)

- пилота ученика (234)
- испитивача (89)

Израда (374) потврда и то потврда о:

- важењу дозвола, о неимању удеса/незгода (359),
- признавању испита за издавање дозвола за одржавање ваздухоплова (15)

Остали послови:

Сачињене процедуре и упутстава за рад, вођење регистарских књига, вођење регистарских књига, израда нових образаца дозвола, израда РЕL образаца, ажурирање приручника за рад Одељења, израда извештаја, планова, потврда и ажурирање истих. Израда нацрта решења за издавање, продужење и обнову рока важења дозвола и овлашћења ваздухопловног особља.

10.5 Управљање ваздушним саобраћајем

АТМ је у сарадњи са CNS радио на:

- 1) Одобравању битних промена у функционалном систему пружалаца CNS услуга у ваздушној пловидби;
- 2) Надзору промена у функционалном систему пружалаца АТS, МЕТ и АIS услуга у ваздушној пловидби;
- 3) Учешћу у анализи и обради догађаја;
- 4) Учећу на састанцима Националног ваздухопловног комитета;
- 5) Сарадњи са ВС (CIV-MIL у домену АТМ/CNS), МУП (координација за оперативне потребе МУП-а), индустријом (нпр. оператери малих аеродрома, употреба RPAS...);

Такође, АТМ је одобрио програм обуке за ваздухопловно метеоролошко особље пружалаца услуга у ваздушној пловидби, узео учешће у раду *Runway Safety Team* (RST), давао одобрења за ваздухопловне манифестације, падобранске скокове, летове за аеро-фото снимање (и летова у остале сврхе, RPAS), спроводио надзор рада РХМЗ - послови везани за ваздухопловну МЕТ, радио на одређивању и редефинисању опасних забрањених и условно забрањених зона у ваздушном простору РС.

АТСО који је новом систематизациом постао саставни део АТМ:

- 1) Извршена је анализа и издата су решења којима се одобравају програми и планови обука контролора летења;
- 2) Праћена је примена методе процена контролора летења;
- 3) Праћена је примена планова обуке (УТР) контролора летења за следеће јединице контроле летења SMATSA доо: ЦКЛ Београд, АКЛ Београд, АКЛ Батајница, АКЛ Вршац, АКЛ Поникве, АКЛ Краљево и АКЛ Ниш;
- 4) Праћена је примена процедура одржавања стручности (UCS) контролора летења SMATSA доо: ЦКЛ Београд, АКЛ Београд, АКЛ Батајница, АКЛ Вршац, АКЛ Поникве, АКЛ Краљево и АКЛ Ниш;
- 5) Праћена је примена програма и планова континуиране обуке контролора летења SMATSA доо организација за обуку – јединица контроле летења за овлашћења: ACS, APS, APP и ADI- Обука за освежење знања (*Refresher*), Дообука (према потреби) и Обука из језика;
- 6) Праћена је примена програма и планова обуке за стицање додатног овлашћења ОЈТИ и STDI;
- 7) Праћена је примена Програма и Планова освежења знања за ОЈТИ и STDI;
- 8) Праћена је примена програма и планова обуке за процењиваче контролора летења;
- 9) Извршена је анализа захтева и издато решење којима се овлашћује тело за процену једзичког знања;
- 10) Дато је Одобравање промена у организацијама за обуку;
- 11) Праћена је примена провера услова за издавање ауторизације као посебне исправе испитивачима стручне оспособљености контролора летења у: Центру за обуку КЛ – почетна обука и у јединицама контроле летења SMATSA доо.

10.6 Комуникацијски, навигацијски и надзорни системи и уређаји)

У извештајном периоду остварено је учешће у анализи догађаја у области АТМ. Издато је пца (200) решења о сагласности на локацију за изградњу објекта и (30) осталих допис и мишљења у вези сагласности на локацију за изградњу објектата.

Одобрени су програми обуке за ваздухопловно техничко особље пружалаца услуга у ваздушној пловидби и центрима за обуку.

У сарадњи са АТМ издате су препоруке, сагласности, одобрења, мишљења и Safety анализе за разне потребе.

10.7 Аеродроми

Током 2017.г. спроведени су следећи управни послови:

- 1) Издато је (**10**) сагласности за коришћење аеродрома/хелидрома;
- 2) Извршено је (**6**) провера изведених радова на изградњи, доградњи, адаптацији или реконструкцији аеродрома (АНТ);
- 3) Издат је већи број решења којим се одобрава увођење промене у функционални систем по члану 18. ЗВС;
- 4) Издат је већи број сагласности за постављање објеката, инсталација и уређаја на и изван подручја аеродрома;
- 5) Издат је већи број мишљења на планску документацију која се односи на изградњу, доградњу, адаптацију и реконструкцију аеродрома и планску документацију којом се уређује простор око аеродрома;
- 6) Издат је већи број одобрења на аеродромске приручнике и одобрења на приручнике о раду и наставне планове и програме обуке школских центара;
- 7) Узето је учешће у анализи и обради већег броја догађаја у надлежности Одељења аеродрома;
- 8) Обрађено је неколико захтева за изградњу, доградњу, адаптацију и реконструкцију аеродрома;
- 9) Издато неколико овлашћења инструктора за транспорт опасног терета;
- 10) Издато решење о одобрењу Програма за стручно оспособљавање лица која обављају послове у транспорту опасног терета у ваздушном саобраћају;
- 11) Узето учешће на већем броју састанака *Runway Safety Team (RST)* на АНТ;
- 12) Дата мишљења на већи број захтева за организовање ваздухопловних манифестација, падобранских скокова, летова за аеро-фото снимање итд.
- 13) Редовно се врши ажурирање евиденције аеродрома, пружалаца услуга земаљског опслуживања на аеродромима и центара за обуку ваздухопловног особља.
- 14) Директорат је на основу Уговора о донаторству закљученим са АКВ (бр.1/0-05-0103/2017-0005 од 15.12.2017.г.) донирао средства за израду елабората о експертизи стања полетно-слетне стазе, рулне стазе и платформе и одређивања РСИ и РСН, као и средства за набавку рендгенског уређаја за преглед обезбеђивања ручног пртљага и ствари које лица носе са собом.

10.8 Обезбеђивање у ваздухопловству

У извештајном периоду обрађено (**41**) пристиглих догађаја који се односе на обезбеђивање у ваздухопловству.

1) Издавање решења којим се одобрава техничка и безбедносна документација; Провера изведених радова на изградњи, доградњи, адаптацији или реконструкцији аеродрома:

- преглед извршених радова у терминалу 1 (нови шалтери за регистрацију и сортирница одлазећег пртљага);
- израда мишљења на Идејно решење за изградњу хелидрома Копаоник;
- преглед изведених радова на адаптацији шалтера за регистрацију (острво 600) и сортирници одлазећег пртљага у терминалу 1;
- израда мишљења на елаборат о извођењу радова на доградњи постојећег монтажног објекта на пролазу „Д“ АКВ;
- Анализа степена заштите критичног дела ОПЗ по завршетку реконструкције *De-icing* платформе и израда извештаја.

2) Издавање мишљења на планску документацију која се односи на изградњу, доградњу, адаптацију и реконструкцију аеродрома и планску документацију којом се уређује простор око аеродрома:

- израда мишљења на Елаборат о демонтажи рекламних медија на долазном терминалу;
- израда мишљења з вези захтева АНТ за привремено измештање граница контролисане зоне (транзитна зона терминала 2);
- израда мишљења на допуну пројекта адаптације путничке чекаонице на АКВ;
- провера постављених аутоматизованих против-пожарних врата на граници КДОРЗ у сортирници;
- израда мишљења на допуну пројекта адаптације путничке чекаонице на АКВ;
- поступање по захтеву АКВ за измештање граница ОРЗ услед радова на огради;
- израда мишљења на елаборат Уређење комерцијалног простора у зони излаза А2 на АНТ (*Family Sport*).

3) Одобравање статуса „регулисани агент“:

- Провера испуњености услова АКВ за стицање статуса „регулисани агент“.

4) Одобравање програма обуке и издавање потврде о праву на обучавање ваздухопловног особља:

- Одобравање Приручника о обуци центра за обуку АНТ;
- Одобравање Приручника о обуци центра за обуку *Air Serbia*;
- Одобравање Приручника о обуци центра за обуку *JUGOSCAN*;
- Одобравање програма обуке Аеродром Чистоћа;
- Одобравање програма обуке Хлеб и кифле;
- Одобравање програма обуке *Lilly*;
- Одобравање програма обуке *Infinity Aviation*;
- Одобравање програма обуке *Air Pink*;
- Одобравање програма обуке *Dufry*;
- Одобравање програма обуке *Eagle Express*;
- Одобравање наставних планова са наставним програмима обуке у области обезбеђивања у ваздухопловству *SMATSA* доо;
- Одобравање наставних планова са наставним програмима обуке о значају обезбеђивања у ваздухопловству *UPS*;
- Поступање по захтеву *Turkish Airlines* за одобравање наставних планова обуке у области обезбеђивања и израда Закључка о одустајању странке од захтева;
- Састанак у вези израде наставних планова са наставним програмима обуке у области обезбеђивања у ваздухопловству *Eagle Express*;
- Састанак у вези израде наставних планова са наставним програмима обуке у области обезбеђивања у ваздухопловству *JAT* Техника;
- Поступање по захтеву *Skuxs* за одобравање наставних планова обуке у области обезбеђивања и израда Закључка о одустајању странке од захтева;
- Преглед усаглашености наставних планова са наставним програмима обуке у области обезбеђивања у ваздухопловству *JAT* Техника;
- преглед усаглашености и израда Решења о одобрењу наставних планова за „Авио Служба Владе“;
- преглед усаглашености и израда Решења о одобрењу наставних планова са наставним програмима обуке у области обезбеђивања у ваздухопловству за „*Fly Fly*“;
- преглед усаглашености наставних планова са наставним програмима обуке у области обезбеђивања у ваздухопловству и издавање одобрења за „*Prince Aviation*“;

- преглед усаглашености наставних планова са наставним програмима обуке у области обезбеђивања у ваздухопловству и издавање одобрења за *Balkan Helicopters*;
  - Преглед наставних планова за обуку у области обезбеђивања у ваздухопловству пружаоцу услуга земаљског опслуживања *Sky Partner*;
  - Преглед наставних планова за обуку припадника МУП у области обезбеђивања;
  - Одобравање програма обуке *Prince aviation*;
  - Поступање по захтеву *Balkan Adriatic* за одобравање наставних планова обуке у области обезбеђивања и израда Закључка о одустајању странке од захтева.
- 5) Одобравање програма за обезбеђивање у ваздухопловству аеродрома:
- Одобравање програма за обезбеђивање у ваздухопловству АКВ;
  - Преглед усаглашености предлога измене Програма за обезбеђивање у ваздухопловству АНТ;
  - Израда мишљења на приручник Аеродрома 13. мај са аспекта примене мера обезбеђивања у ваздухопловству
- 6) Одобравање програма за обезбеђивање у ваздухопловству следећих авио-превозиоца:
- Одобравање програма за обезбеђивање у ваздухопловству аеродрома: *Pink Aviation, Infinity Aviation, Balkan Helicopters*.
  - преглед усаглашености измене Програма за обезбеђивање у ваздухопловству *Prince Aviation* и израда коментара
  - преглед усаглашености измене Програма за обезбеђивање у ваздухопловству *Eagle Express* и издавање решења о одобрењу измене програма
- 7) Одобрење програма за обезбеђивање у ваздухопловству пружаоца услуга у ваздушној пловидби SMATSA доо.
- 8) Одобравање програма за обезбеђивање у ваздухопловству осталих субјеката који су по Националном програму за обезбеђивање у ваздухопловству обавезни да израде овај документ:
- Одобрење програма за обезбеђивање у ваздухопловству познатог снабдевача залиха намењених потрошњи на аеродрому *Lilly Drogeri*;
  - Одобрење измене програма за обезбеђивање у ваздухопловству познатог снабдевача залиха намењених потрошњи на аеродрому *Dufry*;
  - Одобрење измене програма за обезбеђивање у ваздухопловству регулисаног агента *Cargo Agent Navigator*;
  - Одобрење измене програма за обезбеђивање у ваздухопловству регулисаног снабдевача залиха намењених потрошњи током лета *Air Serbia Catering*;
  - Преглед усаглашености и одобравање измене програма за обезбеђивање у ваздухопловству регулисаног агента *DHL International*;
  - Преглед усаглашености и одобравање измене програма за обезбеђивање у ваздухопловству Јат Техника;
  - Преглед усаглашености и одобравање програма за обезбеђивање у ваздухопловству пружаоца услуга земаљског опслуживања *Sky Partner*;
  - Одобравање измене Програма за обезбеђивање у ваздухопловству пружаоца услуга земаљског опслуживања *Oki Air International*;
  - Преглед усаглашености измене Програма за обезбеђивање у ваздухопловству Аеродром Кетеринг доо и израда предлога решења о одобрењу;
  - Преглед усаглашености и израда коментара на нацрт Програма за обезбеђивање у ваздухопловству Хлеб & кифле, иницијално издање;
  - Преглед усаглашености програма за обезбеђивање у ваздухопловству и издавање одобрења за измену програма за *Intereuropa* логистичке услуге.

9) Сертификација особља прегледа обезбеђивања на аеродрому:

- Припрема и спровођење сертификације особља прегледа обезбеђивања на аеродрому (АНТ и АКВ);
- Обављање поправних испита у вези иницијалне сертификације особља прегледа обезбеђивања на аеродрому (АНТ и АКВ);
- Издавање сертификата особљу прегледа обезбеђивања на АНТ;
- Израда евиденције лица којима је издат сертификат ;
- Припрема и спровођење сертификације особља прегледа обезбеђивања на аеродрому;
- Сертификације особља прегледа обезбеђивања (поправни испит);
- Сертификација особља прегледа обезбеђивања (израда одговарајућих решења и сертификата и вођење евиденције о издатим сертификатима).

10) Преко плана за 2017.г. извршене су следеће активности и то:

- Одобрење коришћења ЕТД опреме на АНТ;
- Израда извештаја о поступању са тајним подацима и припрема дописа за Канцеларију Савета за националну безбедност и заштиту тајних података;
- Одобравање опреме за преглед обезбеђивања за коришћење на АНТ;
- Израда предлога решења о стицању овлашћења инструктора обуке у области обезбеђивања у ваздухопловству;
- Израда предлога решења о суспензији сертификата за особље прегледа обезбеђивања које је направило пропуст приликом теста мера обезбеђивања;
- Одобравање коришћења ручних метал детектора по захтеву оператора аеродрома АНТ;
- Одобравање коришћења МДВ по захтеву оператора аеродрома АНТ;
- Одобравање коришћења LEADS опреме по захтеву оператора аеродрома АКВ;
- Израда предлога одговора за SMATSA-у доо вези са извршеном безбедносном проценом за аеродром у Вршцу;
- Одобравање коришћења МДВ, мобилног рендгенског уређаја, LEADS, као и МДВ за спољну употребу по захтеву оператора аеродрома АНТ;
- Припрема обуке и сертификације инструктора обуке у области обезбеђивања у ваздухопловству;
- Одобравање коришћења опреме за детекцију течних експлозива (ЕМА-3), по захтеву оператора аеродрома АКВ;
- Одобравање коришћења ручних метал детектора, по захтеву оператора аеродрома АКВ;
- Одобравање коришћења LEADS опреме по захтеву оператора аеродрома АНТ;
- Одобравање коришћења преносивог МДВ (за спољну употребу) по захтеву оператора аеродрома АНТ;
- Одобравање коришћења мобилног рендгенског уређаја по захтеву оператора аеродрома АНТ;
- Одобравање коришћења ЕДС, ЕТД и рендгенског уређаја за предимензионисани пртљак по захтеву оператора аеродрома АНТ;
- Одобравање коришћења МДВ, мобилног рендгенског уређаја, LEADS, као и МДВ за спољну употребу по захтеву оператора аеродрома АНТ;
- Одобравање коришћења опреме за преглед обезбеђивања ТГА (HI-SCAN6040 - 2is HR) и система за детекцију трагова експлозива (IONSCAN 500DT) по захтеву оператора аеродрома АКВ;
- Одобравање коришћења опреме за преглед обезбеђивања ТГА (ЕМА-3) по захтеву оператора аеродрома АНТ;
- Одбијање захтева за коришћење рендгенског уређаја (HI-SCAN180180 - 2is), оператора аеродрома АКВ;

- Одобравање коришћења рендгенских уређаја (HI-SCAN180180 - 2is и HI-SCAN100100 T - 2is) по захтеву оператора аеродрома АКВ;
- Састанак са представницима АНТ Центра за обуку ваздухопловног особља у вези са припремом обуке и израдом документације о спроведеној обуци;
- Припрема испита и Сертификација одговорних руководилаца;
- Одобравање коришћења опреме за преглед обезбеђивања ТГА типа HS 6040-2is HR по захтеву оператора аеродрома АНТ;
- Одобравање коришћења опреме за детекцију трагова експлозива типа IONSCAN 600 и QS-B220 уређаја по захтеву оператора аеродрома АНТ;
- Одобравање коришћења опреме за преглед обезбеђивања течности, гелова и аеросола типа ЕМА-3 по захтеву оператора аеродрома АНТ;
- Израда Извештаја о сертификацији одговорног руководиоца за обезбеђивање у ваздухопловству;
- Издавање решења о стицању сертификата „одговорни руководилац за обезбеђивање у ваздухопловству“ и предлога закључка и решења о одбацивању захтева кандидата за које захтев није уређен;
- Израда Извештаја, Решења за АНТ за дозволу за преглед обезбеђивања и контролу приступа;
- Израда Извештаја, Решења за АКВ за дозволу за преглед обезбеђивања и контролу приступа;
- Израда Решења о делимичној суспензији овлашћења за оператора КДК АНТ у складу са налазима теста;
- Израда Решења о укидању делимичне суспензије за оператора КДК АКВ, Н.Цветановић;
- израда Извештаја о сертификацији за особље прегледа обезбеђивања (поправни испит);
- Издавање решења о стицању сертификата за особље прегледа обезбеђивања у Нишу (поправни испит);
- Израда решења о прихватању предлога корективног плана за отклањање налаза утврђених током инспекцијског надзора АКВ;
- Израда предлога решења о укидању делимичне суспензије и стављању ван снаге решења о суспензији за Д. Петрића;
- Припрема за сертификацију одговорних руководилаца за обезбеђивање у ваздухопловству;
- Спровођење сертификације одговорних руководилаца;
- Припрема и спровођење сертификације одговорних руководилаца за обезбеђивање у ваздухопловству;
- Издавање решења о стицању сертификата „одговорни руководилац за обезбеђивање у ваздухопловству“ и предлога закључка и решења о одбацивању захтева кандидата за које захтев није уређен;
- Провера испуњености услова за издавање одобрења АКВ за коришћење опреме за обављање прегледа обезбеђивања (ЕТД);
- Провера испуњености услова за издавање одобрења АНТ за коришћење опреме за обављање прегледа обезбеђивања (ХСТ и скенери за преглед лица);
- Учешће на два састанка аеродромског комитета АНТ;
- Састанак у Дирекцији полиције у вези обуке припадника МУП;
- Састанак са представницима ОЈ Обезбеђивања АНТ у вези спровођења сертификације особља које обавља преглед обезбеђивања на аеродрому;
- Састанак са Заштитником грађана у вези захтева везаних за опремљеност просторије за смештање INAD путника на АНТ;

- Учесће на састанку са представницима Управе царине у вези набавке сета тест предмета;
- Учесће на састанку са представницима државних органа и субјеката који су надлежни за спровођење мера обезбеђивања у ваздухопловству у вези даљих активности у оквиру пројекта One Stop Security;
- Израда предлога новог прилога Националног програма за обезбеђивање у ваздухопловству-Упутство за обезбеђивање залиха намењених потрошњи током лета;
- Састанак и координација активности са члановима Радне групе за имплементацију Закона о заштити тајних података;
- Израда коментара на предлог записника са састанка у канцеларији заштитника грађана на тему просторије и поступања са INAD путницима на АНТ;
- Комуникација са кацеларијом заштитника грађана и достава листе регулативе која се односи на INAD путнике у циљу припреме следећег састанка.

10.9 Одобравање летова

Значајан део послова који се свакодневно обављају односи се на издавање одобрења за обављање јавног авио-превоза (редовног и ванредног), транспорт опасног терета и транспорт и транзит наоружања и војне опреме, одржавање ваздухопловних манифестација и летење беспилотним ваздухопловом, у случајевима предвиђеним Законом о ваздушном саобраћају, Законом о транспорту опасног терета и Законом о превозу наоружања и војне опреме.

У периоду од 20.12.2016.г. до 26.12.2017.г. обрађено је, односно одобрено по врстама саобраћаја:

- превоз опасног терета, војне опреме и наоружања-	(1.150) захтева
- изузећа од забране транспорта опасног терета	- (154) захтева
- такси превоз	- (490) захтева
- појединачни чартер летови	- (150) захтева
- ваздухопловне манифестације	- (90) захтева
- летење беспилотним ваздухопловом	- (237) захтева
- хитни медицински летови	- (51) захтев
- редован и чартер авио-превоз за Сезону „Лето 2017.г.“	
• примљена (72) захтева за обављање редовног и чартер саобраћаја и code-share аранжмани,	
• обрађено укупно (143) захтева која се односе на измене у распореду, увођењу додатних ваздухоплова, измена линија и додатних летова.	
- редован и чартер авио-превоз за Сезону „Зима 2017/18.г.“	
• примљено (47) захтева за обављање редовног и чартер саобраћаја и code-share аранжмани,	
• обрађено укупно (98) захтева који се односе на измене у распореду, увођењу додатних ваздухоплова, измена линија и додатних летова.	

Ван радног времена (укључујући викенде и празнике) одобрено је укупно 6 захтева.

10.10 Трагање и спасавање

Током целе године била је обезбеђења услуга трагања и спасавања у СКЦ. Систем дежурства је дефинисан да у свакој смени дежура по два запослена. Спасилачко-координациони центар је у 2017. г. учествовао у (71) операцији, при чему је (47) операција било лажног карактера, док је у (6) операција СКЦ учествовао у координацији операције трагања и спасавања, а осталих било (18) операција. Од (6) операција, догодила су се (4) удеса ваздухоплова, док су се друге (2) операције односиле на принудно слетање и асистенцију другим центрима;

Током 2017. г. Спасилачко-координациони центар је примио (72) SIT, (185) порука SS (највишег) приоритета. Сви случајеви SIT порука су благовремено и темељно решени у сарадњи са „COSPAS-SARSAT MCC“ центрима из Барија и Тулуза, SMATSA доо и контактима за узбуну регистрованог радио предајника за откривање позиције у случају нужде (ELT, PLB);

Правовремено је одговорено на свих (12) комуникацијских тестова по захтеву „COSPAS-SARSAT MCC“ центра из Барија;

У оквиру СТС су обављене (224) вежбе првог нивоа по ИКАО стандардима (комуникацијски тест) са припадницима ВС, МУП, КЦС, КЦН и СМАТСА, а у делу провере функционалности и комплексности система трагања и спасавања, као и неопходности подизања нивоа узajамне сарадње и координације ангажованих учесника. Поред комуникационих вежби првог нивоа, са ангажованим учесницима спроведено је и пет вежби другог нивоа по ИКАО стандардима (координационе вежбе);

СТС је у складу са дефинисаним планом вежби одржао и (2) вежбе пуног капацитета у којој су координисане активности спасилачких јединица различитих ангажованих субјекта – МУП (Хеликоптерска јединица МУП, специјалне јединице) и МО (ОЦ РВиПВО, ВМА, 119 МХЕ, 714 МХЕ), КЦН, SMATSA доо, ИТМСС;

СТС је континуирано мењао своје акте у складу са потребама. Измењена су акта донета на нивоу Директората (систематизација), Програми обука, вежби, оперативне процедуре (са МО, процедура за коришћење хелидрома ВМА) и др.

Регистровани су нови радио предајници (ELT, PLB) из нашег регистра у међународну базу регистрованих радио предајника (IBRD – *International 406 MHz Beacon Registration Database*). Укупан број регистрованих радио предајника за откривање позиције у случају нужде је 138. Одржавана је постојећа база регистрованих радио предајника за откривање позиције у случају нужде *Emergency Locator Transmitter (ELT)* и *Personal Locator Beacon (PLB)* из регистра који су већ унети у IBRD базу.

СТС је активно учествовао у унапређењу оспособљености ангажованих учесника, ваздухопловних субјеката и СКЦ; у оквиру унапређења цивилног ваздухопловства, а на основу сарадње у области трагања и спасавања, Директорат је на основу Уговора о донацији бр.4/0-01-0003/2017-0008 од 27.12.2017.г. донирао средства МО у сврху помоћи за инфраструктурно уређење хелидрома ВМА, КЦН су донирана средства за изградњу хелидрома на основу Уговора о донацији 4/0-02-0006/2017-0004 од 8.12.2017.г., а Министарству здравља су донирана средства на основу Уговора о донаторству 1/0-05-0063/2017-0004 од 7.07.2017.г. за набавку санитетског возила Тип Б, за потребе КЦС.

11. Унапређење кадровских капацитета

Руководство ДЦВ у циљу остваривања добрих пословних резултата определило се да улаже у унапређење знања својих запослених. Сваке године надлежна ОЈ за обуке у ДЦВ израђује План стручног усавршавања на основу достављених предлога ОЈ ДЦВ и прати реализацију исте. С тим у вези, даље у тексту је дат преглед обука реализованих у 2017.г. по ОЈ ДЦВ:

11.1 Обуке

Сходно Плану стручног усавршавања запослених у ДЦВ за 2017.г. коју се израдила Група за обуке, планирано је обучавање за (145) запослених (на неодређено време и ангажованих на основу уговора).

На једно или више стручних усавршавања упућено је (110) запослених. За 35 запослених, није спроведено ни једно стручно усавршавање због: промене плана у ОЈ

(утврђивање нових приоритета), измене Плана обука, отказивања обука, одласка у пензију, привремене спречености за рад (болест и породилско одсуство).

Од планираних (464) стручна усавршавања у земљи и иностранству, по плану је реализовано (320), док су накнадно, на основу процена за потребама, спроведена (72) стручна усавршавања у земљи и иностранству, што чини укупно (392) спроведена стручна усавршавања.

У 2017.г. спроведено је (9) интерних групних обука, која су спровела трећа лица за потребе ДЦВ:

- 1) *International Search and Rescue (SAR) Operations – Introductory Module (JAA TO)* – (10) запослених;
- 2) Нови Закон о општем управном поступку- стручни приказ (Правни факултет) – (70) запослених;
- 3) Обука за припрему полагања инспекторског испита – (94) запослена;
- 4) *Flight Operations Inspector Course – Recurrent (JAA TO)* – (10) запослених;
- 5) *EASA SPO (Specialized Operations) Training Course (JAA TO)* – (14) запослених;
- 6) *Low visibility operations and Steep approaches (Austrocontrol)* – (13) запослених;
- 7) *Compliance Audit Management (JAA TO)* – (16) запослених;
- 8) *NAA Inspectors-Initial airworthiness* (договорена за реализацију у јануару 2018.г.) (JAA TO) – (7) запослених;
- 9) Обука за интерне провериваче (Југоинспект) – (16) запослених.

За припрему увођења система мерења учинка запослених, за директоре и остале руководиоце ОЈ ДЦВ (35) запослена, Факултет организационих наука је спровео две обуке. Мерење радног учинка запослених и Утврђивање перформанси и оцесивање запослених.

Запослени су сва стручна усавршавања оценили задовољавајућом оценом односно да су спроведени програми стручног усавршавања одговорили потребама и стандардима које примењује ДЦВ.

У процентима реализација стручног усавршавања запослених у 2017.г. је следећа:

- од броја запослених за које је планирана обука, 76% планираног броја запослених је стручно усавршавано;
- од укупно планираног броја обука, 69% стручних усавршавања је спроведено по утврђеном плану,
- од укупно реализованог броја обука, 18% стручних усавршавања је спроведено накнадно (непланиране обуке), на основу додатних процена ОЈ ДЦВ (измена плана).

Пружена је техничка подршка при организацији обука које је организовао ДЦВ за трећа лица у вези са семинаром из области ваздухопловне медицине и семинаром о безбедности у ваздухопловству.

Урађен је План стручног усавршавања запослених за 2018.г.

11.2 Саобраћајна делатност

Одељење саобраћајне делатности – реализовано је (18)¹⁴ обука.

---

¹⁴ *Cabin Safety Operations, Performance Course, Systems/MEL, Weight and Balance, EASA MMEL/MEL Training Course, PBN, Basic Performance Engineering Course (Mass and Balance), EU RAMP Inspection Programme – Initial Theoretical and Practical, Провера стручности оператера Flight Training Sofia, Провера стручности оператера Симулатор Беч, Flight Operations Inspector Course, PART-SPO, LVO, Steep Approach, EASA Basic Regulation 2016 2008, EASA Air Operations Commercial Air Transport for Aeroplanes, NAA Inspector Training Course Flight Operations Inspector, Compliance Audit Management.*

11.3 Пловидбеност

Према усвојеној организационој структури број извршилаца у Одељењу пловидбености се повећао за 1 електроинжењера (од тражена 2 машинска и 2 електроинжењера). Реализовано је 80% Плана обуке за 2017.г.

11.4 Ваздухопловно особље

У погледу стандардизације инструктора и испитивача, одржан је (1) семинар за освежење знања испитивача на коме је учествовало и 5 испитивача из Македоније и (1) семинар стандардизације испитивача на коме су одговорна лица из центара за обуку и испитивачи имали прилику да се упознају са новим стандардима у домену безбедности летења и административним процедурама.

У циљу повећања нивоа безбедности летења одржана су (2) семинара о безбедности летења са представницима ваздухопловне индустрије у Трстенику и Ечкој.

Такође, по питању обука запослених у овој ОЈ ДЦВ организована је (1) основна обука, (2) специјалистичке, (4) практичне обуке, (8) обука унапређења знања ваздухопловних инспектора, (6) стручних обука и (12) обука за освежење знања.

Спроведене су обуке запослених у вези са упознавањем амандмана (ЕУ) бр. 1178/2011 која се односи на систем управљања безбедношћу, као и технике одитовања у вези са FCL (област лиценцирања летачког особља и сертификације центара за обуку летачког особља PART-FCL).

11.5 Заштита права путника

Током 2017.г. запослени у ЗПП су похађали (5)¹⁵ обука.

11.6 Ваздухопловна медицина

У циљу континуиране медицинске едукације за продужење лиценце лекара у Директорату, остварено је учешће на (6)¹⁶ скупова/конгреса.

Запослени у ваздухопловној медицини су реализовали (9)¹⁷ обука и освежења знања у извештајном периоду.

11.7 АТМ и CNS

У области управљања ваздушним саобраћајем (АТМ и АТСО), као и у области комуникацијских, навигацијских и надзорних система и уређајима (CNS) реализовано је 29¹⁸ обука.

¹⁵ *Consumer Protection in Air Transport*, курс „Домаћин ваздушног пристаништа“, обука за полагање инспекцијског испита, Семинар о примени Закона о управном поступку, Значај обезбеђивања у ваздухопловству.

¹⁶ Стручни скуп у организацији: Секције за медицину рада, Српског лекарског друштва; Симпозијум о дијабетесу “*Serbia 2017.*”, Континуирана медицинска едукација -Симпозијум о остеопорози; Међународни конгрес о употреби антибиотика –континуирана медицинска едукација неопходна за лиценцирање лекара, Београд; Европски конгрес о штитастој жлезди, ЕТА 2017 у Београду, „хотел Crown Plaza; 65..Међународни конгрес ваздухопловне и космичке медицине ICASM 2017, Рим;

¹⁷ Основна обука за провериваче, ДЦВ; Medical Expert Group Meeting, Келн; Обука о оцењивању учинка запослених, ФОН; Семинар о Закону о опште управном поступку; Обука за полагање инспекторског испита ДЦВ; Иницијална обука за стандардизационе инспекторе, EASA , Келн; Интерна обука-*Safety assessment*–Одељење аеродрома ДЦВ; Стручно усавршавање у АеМС *Air Serbia*. Припрема и одржавање обуке освежење знања из ваздухопловне медицине (*AME Refresher course*)

¹⁸ обука *Safety Assessment in SESAR Projects - SAF-SRM* у Евроконтролу/Луксембург;. Курс у Луксембургу *Occurrences Reporting (SORA)*; Обука на FON-у „Мерење радног учинка запослених“; Евроконтрол IANS ASM ATFCM обуке; обука за инспекторе на тему „Вештина од значаја за вршење инспекцијског надзора“, Обука за ЗОУП, *From concept to reality SUR-ARTAS* , IANS Евроконтрол SAF-TOOLS обуке у Луксембургу,

11.8 Аеродроми

У области аеродрома реализоване су (22)¹⁹ обуке.

11.9 Обезбеђивање у ваздухопловству

Реализовано (19)²⁰ обука.

11.10 Прописи и међународна сарадња

Реализоване су (4)²¹ обуке запослених у Сектору за прописе и међународну сарадњу.

Запослени у Одељењу за прописе су учествовали, као предавачи, у спровођењу основне обуке ваздухопловних инспектора и проверивача за следеће модуле:

Учешће на семинару „Новине Закона о општем управном поступку“, Учешће на семинару о стручној редактури превода правних тековина ЕУ, *Workshop – Update on EU legislation* у Луксембургу; Формирање скупа питања за испит за дозволу ВТО.; Радионица за АТМ Одељење о новој процедури за пријаву догађаја; Радионица за индустрију о новој процедури за пријављивање догађаја; учешће 7 IORS радионици у ЕАСА; Презентација организације и управљања ваздушним простором за РС и ЦГ; Евроконтрол презентација софтверских пакета LARA/PRISMIL за алокацију у оквиру функције управљања ваздушним простором (у организацији ДЦВ, одржано у SMATSA доо); *e-learning* IANS курс: SAF-CHG-BASIC; Специјалистичка обука – *Safety Management System* – Амстердам; Посета ваздухопловним властима Републике Ирске; Обука за инспекторски испит; CYBER18 – припреме за вежбу; обука у организацији ЈАА везано за праћење усаглашености надлежне власти IANS курс *Monitoring of Changes in ATM/ANS Part 1 [SAF-CHG-MC-1]*, Луксембург; *ICAO RS Go-team*, Подгорица; *Management & Oversight of Changes: The Basics [SAF-CHG-BASIC]*, е-курс NCP SO WG #21, Мадрид; Радионица *From AIS to AIM* (ЕНАС, Тулуз); Присуство обуци *Network Capacity Planning [ASM-CAP]*, Летење у циљу одржавања дозволе пилота за потребе ДЦВ;

¹⁹ Практична обука за проверивача/инспектора у АДР; "Организација безбедности и сигурности запослених у савременим условима"; "Управљање перформансама организације и запослених" у организацији ФОН-а; *Safety Assessment and Assurance in SESAR [SAF-SRM]* у организацији IANS; *Airport Collaborative Decision Making (APT-ACDM)* у организацији IANS; Курс Евроконтрола *Airport Capacity and Performance*; IATA обука *Aircraft De-icing Operations Management*; "Safety Assessment at Aerodromes" у организацији *Airsight*; курс "Advanced Airport Operations Management" у организацији *GTI Aviation*; обука у вези новог Закона о управном поступку; семинар о стручној редактури превода правних тековина ЕУ; обука у вези нове процедуре за пријаву догађаја у ДЦВ; *Aviation and the Environment [ENV-ENV]* у IANS – Евроконтрол у Луксембургу; обука у вези полагања инспекторског испита; Присуствовање међународном сајму аеродромске опреме, технологије и услуга, *Inter Airport Europe 2017*; Студијска посета ваздухопловним властима Републике Ирске; Обука освежења знања у АДР; *Compliance audit management* обука; радионица "ICAO RS Go-team to Podgorica airport" у организацији АЦВ ЦГ; обука у IANS-у (APT-ARM), у Луксембургу; Припрема презентације за Почетну обуку за инспекторе/провериваче и спровођење обуке.

²⁰ обука „*ECAC Risk Assessment Workshop*“ у Паризу; обука „*Regional Joint ICAO/WCO Workshop on Air Cargo Security and Facilitation*“ у Женеви; *ECAC Workshop* у погледу контроле обезбеђивања робе и поште – Париз; Одржавање обуке инструктора обуке у области обезбеђивања у ваздухопловству; Иницијална обука инструктора и проверивача ДЦВ у делу који се односи на тајност података; ECAC семинар *Workshop on Security Equipment and Technology* у Риги; ECAC обука *Recurrent Training for National Auditors*; ECAC обука *Best Practices for Cargo Inspectors* у Београду; *ECAC Workshop on Behaviour Detection* у Паризу; *ECAC Workshop Cargo and Mail Screening* у Луксембургу, *ECAC Workshop on Training Programme and National Screening Certification* у Паризу, *ECAC Workshop Best Practice on Cover Testing* у Лисабону; Обука руководиоца ОЈ ДЦВ за процену радног учинка запослених; Обука за инспекторе на тему „Вештина од значаја за вршење инспекцијског надзора“, Семинар „Новине Закона о општем управном поступку“; Одржавање обуке о значају у области обезбеђивања у ваздухопловству за запослене у ДЦВ; обука у организацији ФОН-а: „Управљање перформансама и оцењивање запослених“; обука (припрема) за полагање инспекторског испита; обука *Compliance Monitoring* у организацији ЈАА;

²¹ Обука у вези са оцењивањем запослених коју је ДЦВ организовао у сарадњи са ФОН-ом, Обука о примени новог Закона о општем управном поступку коју је ДЦВ организовао у сарадњи са Правним факултетом, семинар Стручна редактура превода правних тековина ЕУ, коју је организовала Канцеларија за европске интеграције,

- Међународни уговори и применљива регулатива;
- Закон о ваздушном саобраћају и одговарајући правилници;
- Права, дужности и овлашћења ваздухопловних инспектора.

11.11 Трагање и спасавање

СТС је наставио са планским и континуираним обукама запослених. У Директорату је спроведена основна обука дежурних за трагање и спасавање у организацији ЈАА ТО, на којој су поред запослених из СТС учествовали и представници МО, МУП и ГСС. Поред наведене обуке, запослени надлежни за послове надзора у СТС похађали су више обука у земљи и иностранству у циљу стицања, унапређења и освежења знања у овој области. Наведене обуке представљају основ за успешно отклањање ICAO USOAP налаза у области континуиране обуке инспектора за трагање и спасавање.

11.12 Нормативно-правни послови и људски ресурси

Реализовано је (11)²² обука у извештајном периоду.

11.13 Финансије и рачуноводство

Остварено је учешће на семинарима и програмима обуке за унапређење знања из области финансија и рачуноводства ради праћења учесталих промена законских решења из ове области.

11.14 Планирање, анализа и извештавање

Остварено је учешће на (13)²³ обука и то из области: ЈН, технике провере/одита, финансијског планирања и извештавања, пословног планирања и извештавања, *Microsoft* алата, и др.

11.15 Информационо-комуникациони послови

Реализовано је (17)²⁴ обука.

²² Мерење радног учинка запослених-Управљање перформансама организације и запослених у организацији ФОН-а; Управљање перформансама организације и запослених у организацији ФОН-а; Утврђивање перформанси и оцењивање запослених у организацији ФОН-а; Стручна радионица –Обавезна примена нове уредбе о евиденцији непокретности у јавној својини“; Нови закон о општем управном поступку – стручни приказ (предавачи са Правног факултета); Правне последице незаконитог престанка радног односа, враћања на рад и накнаде штете (Форум Медиа); 5. годишња конференција о радним односима (МНГ центар); Примена Закона о заштити узбуњивача (МНГ центар); Процесне претпоставке за мериторно одлучивање о предмету спора (МНГ центар); Вештина вођења интервјуа за посао (Балкански савет); XIV конференција Библи. Друштва Србије: О чему говорим кад говорим и библиотеке; Канцеларијско пословање и архивско законодавство са основама електронског канцеларијског пословања (Permanent Educom) .

²³ Највеће неправилности у ЈН уочене у поступку екстерне контроле, Вештине неопходне за спровођење инспекцијског надзора, Књиговођа за двојно књиговодство, стручњак за финансијско планирање и анализу, Дизајнирање КРП извештаја, Напредна SWOT анализа; Excel – основни ниво и напредни ниво, Word-напредни ниво; Организација безбедности и сигурности запослених у савременим условима, Управљање перформансама организације и оцењивање запослених, Обука за попис административних поступака у организацији Републичког секретаријата за јавне политике, Значај обезбеђивања у ваздухопловству, Новине Закона о општем управном поступку.

²⁴ Курс *Java SE8 Fundamentals*; Специјалистички курс - Интерна ревизија у савременим технолошким условима; Обука за сертификат MCSE: *Cloud Platform and Infrastructure*; Курсеви: 1. *Installation, Storage, and Compute with Windows Server 2016*, 2. *Networking with Windows Server 2016*, 3. *Identity with Windows Server 2016*, 4. *Securing Windows Server 2016*; Семинар "Акт о безбедности - Закон о информационој безбедности", Информатика а.д.; YU INFO 2017 - XXIII научна и бизнис конференција; *Net&Work* конференција (МДС); Конференција APEX Connect 2017; Конференција *Collaborative Intelligence, Cisco & Partners*; Конференција *Data Center 2017*; Улога ИКТ у дигитализацији и оживљавању развоја Србије

11.16 Документовани процеси који су подршка системима менаџмента

Реализовано је (7)²⁵ обука.

11.17 Интерна ревизија

У извештајном периоду реализоване су (2)²⁶ обуке.

12. Унапређење организационо институционалних капацитета

12.1 Документовани процеси који су подршка системима менаџмента

До 27. септембра 2017.г. када је донета нов правилник о систематизацији у ДЦВ, послови квалитета су се обављали у оквиру Групе за квалитет, а од 27.09.2017.г. ови послови су систематизовани у оквиру Сектора подршке, а запослени који их обављају директно одговарају помоћнику директора СП.

У извештајном периоду сачињена је Политика квалитета и животне средине која је усвојена 8. септембра 2017.г., као и Пословник менаџмента квалитетом и животном средином (издање 03 од 30. новембра 2017.г.).

Имајући у виду Систем менаџмента квалитетом SRPS ISO 9001:2008 и SRPS ISO 9001:2015, као и Систем менаџмента животном средином SRPS ISO 14001:2015, урађено је усаглашавање са:

- 11 новоиздатих приручника са ДЦВ-ДИР-ПР-001, Процедуром о изради и управљању документима,
- 2 програма,
- 34 процедуре,
- 7 упутстава,
- 34 обрасца на нивоу ДЦВ.

Извршене су све неопходне припреме за транзицију са ISO 9001-2008 на ISO 9001-2015, као и припрема за успостављање стандарда за управљање заштитом животне средине ISO 14001.

Интерна провера система менаџмента квалитетом и система менаџмента животном средином спроведена је у периоду од 27.11-01.12.2017.г. Том приликом извршена је:

- провера документованости система менаџмента квалитетом и система менаџмента животном средином,
- провера примене и познавања докумената система менаџмента квалитетом и система менаџмента животном средином,
- провера спремности организације за предстојећу екстерну проверу од стране сертификационог тела.

(ПКС); САП форум; 25. Телекомуникациони форум ТЕЛФОР 2017; Примена опште уредбе о заштити података (GDPR), ДИС и ПКС; Нацрт Закона о заштити података о личности, ДИС и ПКС.

²⁵ Семинар: Мотивација и оцењивање запослених – ФОН, Београд; Почетна обука за инспекторе/провериваче и новозапослене у ДЦВ; Обука: „Значај обезбеђивања у ваздухопловству“ - ДЦВ РС; Обука „Нови Закон о општем управном поступку“ - ДЦВ РС; XXIV Конференција о квалитету „Квалитет-пословна стратегија одрживог развоја“. Обука за Систем менаџмента квалитетом SRPS ISO 9001:2015 и Систем менаџмента животном средином SRPS ISO 14001:2015. – Сутоморе; Обука за интерне провераваче система менаџмента квалитетом (ISO 9001:2015) ДЦВ РС; Обука за интерне провераваче система менаџмента ж. ср. (ISO 14001:2015)- ДЦВ РС.

²⁶ 48. Симпозијум на Златибору- Новине у МСФИ и МСФИ за МСП и извештавање о пословању јавних предузећа и других ентитета; Обука о значају обезбеђивања у ваздухопловству.

(Извештај о неусаглашености/корективној мери 01/17, Извештај о неусаглашености/корективној мери 02/17, Регистар неусаглашености/корективних мера).

(Извештај са интерне провере система менаџмента квалитетом према захтевима стандарда SRPS ISO 9001:2015 и система менаџмента животном средином према захтевима стандарда SRPS ISO 14001:2015 која је одржана у периоду 27.11.-01.12.2017.г.).

Закључен Уговор између Директората и Југоинспекта у циљу реализације друге редовне надзорне провере система менаџмента квалитетом ISO 9001 и имплементације стандарда ISO 14001 Систем менаџмента животном средином од 08.12.2017.г.

(Идентификација и вредновање ризика EMS, Регистар ризика и прилика (QMS и EMS)) од 12.12.2017.г. Записник о преиспитивању система менаџмента сачињен је 15.12.2017.г.

Екстерна провера од стране Југоинспект, сертификационог тела, спроведена је 18. децембра 2017.г. у ДЦВ и састојала се од:

- провере спроведене транзиције са стандарда *SRPS ISO 9001:2008* на стандард *SRPS ISO 9001:2015*.
- друге редовне провере Система менаџмента квалитетом према захтевима стандарда *SRPS ISO 9001:2015* и
- иницијалне провере Система менаџмента животном средином према захтевима стандарда *SRPS ISO 14001:2015*.

Остали послови:

- Извршено континуирано ажурирање дељеног директоријума „*public*“/„*IMS*“;
- Годишњи извештај о раду и показатељи делотворности инспекцијског надзора.
- Учешће код израде упитника ДРИ пословних података.
- Припремни састанак за процес увођења електронског пословања у ДЦВ РС (ФОН - ERP, DMS и BPM); Учешће на припремном (*Kick-off*) састанку „Израда пројектног захтева за DMS и BPM решење; Учешће на радионици Пројекат DMS и BPM.
- Текући административни рад (достављање прилога за израду Програма рада ДЦВ за 2018.г. Процена ризика процеса система менаџмента за потребе израде годишњег плана Интерне ревизије.);
- Усаглашавање Образаца и друге пратеће документације са ЗИН-ом, као сегмент рада у оквиру Радне групе за имплементацију ЗИН-а.
- Прикупљање и праћење анкети и примедби о раду Директората који се достављају на интернет страницу Директората.
- Учешће у Централној комисији - Спровођење пописа имовине, потраживања и обавеза и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем на дан 31. децембар 2017.

За 2017.г. било је предвиђено увођење стандарда за заштиту и безбедност информација ISO 27001. Стандард ISO 27001 није имплементиран с обзиром да је у ДЦВ започет процес увођења DMS и BPM платформе. Имплементација стандарда је одложена за 2019.г.

12.2 Интерна ревизија

Интерни ревизор обавља послове независно од организационих јединица у Директорату и непосредно је одговоран директору Директората.

У току 2017. г. интерни ревизор је реализовао планиране активности које се односе на: израду планова интерне ревизије, извештаја, образаца интерне ревизије, вршења интерне ревизије, као и континуиране едукације и обуке.

У вези са непланираним активностима, по захтеву директора Директората, ангажован је на пословима који нису били обухваћени Годишњим планом интерне ревизије за 2017.г. првенствено на пословима координације са запосленима Директората који се односе на вршење ревизије од стране ДРИ, пружању савета руководству и запосленима, изради анализа и информација по појединим пословима.

Послови и резултати интерне ревизије за период јануар – децембар 2017. г.:

1) Сачињена Информација о обављању послова у процесу вршења пописа имовине и обавеза и усклађивања стања по књигама са стањем по попису на крају пословне 2016.г.

2) Сачињен Годишњи извештај о активностима интерне ревизије са МФ-ЦЈХ.

3) Обављање послова координације у вези са вршењем ревизије од стране ДРИ и екстерне ревизије.

4) Сачињени обрасци интерне ревизије, форме Нацрта извештаја интерне ревизије и форме Извештаја интерне ревизије – измене процедуре о начину обављања послова интерне ревизије у Директорату цивилног ваздухопловства Републике Србије (измена 01).

5) Саветодавне услуге у делу:

- нове организације и систематизације (делокруг рада Сектора подршке у делу планирања, набавки, рачуноводства и финансија и информационо-комуникационих технологија, са радним местима и припадајућим описима послова);
- примене ЈН у делу набавки услуга обука запослених- примена члана 36;
- обрачун трошкова амортизације за 2016.г. (амортизационе стопе);
- Извештаја о попису имовине и обавеза за 2016.г.

6) Сачињена је Информација о извршеној анализи набавке „Електроинсталатерски радови у сали Чарли“.

7) Сачињен Извештај о обављеној интерној ревизији за период јануар-јуни 2017.г. и јул-септембар 2017.г.

8) Сачињен Предлог стратешког плана интерне ревизије за период 2017-2019.г.

9) Сачињен Предлог годишњег плана интерне ревизије за 2017.г.

10) Ревизија „Процена успостављеног система унутрашњих контрола у пословном процесу планирања и извештавања“

12.3 Информационо-комуникациони послови

1) Одржавање информационо-комуникационе инфраструктуре (десктоп платформе, серверске платформе, мрежна инфраструктура, периферијски уређаји):

- Администрација сервера и мрежне инфраструктуре, праћење (мониторинг) перформанси и подешавање система, преглед системских извештаја на серверима, праћење рада и одржавање мрежних штампача, праћење процеса израде резервних копија, ...
- Сегментирање мреже.
- Израда *Power Shell* скрипте за *Exchange*.
- Ажурирање *Exchange* именика и израда упутства за коришћење *Exchange* именика за запослене.
- Реинсталација *Kasperski* антивирус програма на серверима и радним станицама.
- Продужетак *SITA* сертификата и замена радне станице за *SITA* терминал.
- Ажурирање *Oracle VM Manager* *hosta*.
- Миграција *COMPIC* сервера на сервере ДЦВ: тестирање.
- Решавање проблема са *VPN* конекцијом.

- Реинсталација једанаест лаптопова и задужење по ОЈ.
- Процена стања периферијских уређаја.
- Учешће у отклањању последица хаварије у систем сали.

2) Унапређење информационо-комуникационе инфраструктуре: примена система обједињених комуникација. Повећање капацитета (броја корисника) софтвера за пословно извештавање (*Oracle BI Publisher*). Примена *multitenant* опције на *Oracle* систему за управљање базом података. Примена *L3 core switch*-ева брзине 10 Gbps. Замена комуникационе опреме у просторијама СКЦ-а. Примена система за складиштење података. Проширење простора на постојећем систему за израду резервне копије података. Репликација резервне копије података на удаљеној локацији. Повећање брзине интернет линка на примарној и локацији аеродрома.

- Реализација уговора по ЈН 16/2014 – услуга имплементације *Microsoft* платформе. Инсталација *Share Point* сервера, израда и имплементација интерног портала. (у току)
- Реализација уговора по ЈНМВ 11/2016 – услуга, инсталација *Oracle* производа.(завршено)
- Реализација уговора по ЈНМВ 19/2016 – радови, пројектовање и реконструкција систем сале (завршено).
- Израда *backup* плана за *Exchange* и десктоп/лаптоп платформу (започето).
- Израда *backup* плана за *Microsoft* инфраструктуру(започето).
- Реализација уговора по ЈНМВ 34/2016 – централни УПС за систем салу (започето).
- Реализација уговора по ЈНМВ 36/2016 – персонални рачунари (завршено).
- Реализација уговора по ЈНМВ 3/2017 – *Oracle* лиценце (завршено).
- Реализација уговора по ЈНМВ 10/2017 – набавка и уградња ПП опреме за систем салу са ПП централом (завршено).
- Реализација уговора по ЈН 9/2017 – систем обједињених комуникација (завршено).
- Реализација уговора по ЈНМВ 19/2017 – *Cisco Layer 3* и *Layer 2* уређаји или одговарајући (започето).

3) Унапређење сигурности информационог система: примена система за унапређење сигурносне инфраструктуре, контрола приступа мрежи и апликацијама и заштита мрежног саобраћаја, примена система за заштиту апликативних сервера и база података и успостављање система заштите при интеграцијама са екстерним системом, израда административних контрола у мрежи и класификација поатака.

- Реализација уговора по ЈНМВ 18/2015 – услуга израде документа „Унапређење сигурности информационог система“(завршено)
- Израда административних контрола: *Acceptable Use Police* (започето).
- Реализација уговора по ЈН 31/2016 – систем за унапређење сигурносне инфраструктуре, контрола приступа мрежи и апликацијама и заштита мрежног саобраћаја (започето).
- Реализација уговора по ЈН 4/2017 – Систем за заштиту апликативних сервера и база података и успостављање система заштите при интеграцијама са екстерним системима (започето).

4) Увођење нових софтверских алата и апликација и продужетак лиценци постојећег софтвера (*Adobe CC*): продужетак лиценце за *Adobe CC*, набавка нових лиценци за *Adobe Acrobat Pro DC* и инсталација и инсталација две лиценце *Adobe Acrobat*.

5) Развој апликативног софтвера неопходног за подршку процесима ДЦВ: интерни развој и одржавање апликативног софтвера коришћењем алата “*Oracle Application Express*“, учешће у екстерном развоју апликативног софтвера.

- Дорада и исправљање грешака у апликацији АТОС (у току);
- Реализација уговора по ЈНМВ 26/2015 – услуге, програм за електронску администрацију пријава догађаја у оквиру ДЦВ (завршено);
- Софтвер за Сектор за ваздушну пловидбу, аеродроме и обезбеђивање: документовање, тестирање, припрема продукционог окружења, миграција. (у току);
- Програм за електронску администрацију пријава догађаја у оквиру ДЦВ – дефинисање захтева за дораду (завршено);
- Учешће у реализацији уговора по ЈН 33/2016 – софтвер за теоријске испите (завршено);
- Дорада и исправљање грешака у апликацији ДЦВ Накнаде. (завршено) и измена апликације ДЦВ Накнаде (започето);
- Дорада и исправљање грешака у апликацији ОИКП. (завршено);
- Дорада и исправљање грешака у апликацији Писарница и *OpenText* платформи (започето)
- Припрема за реализацију ЈН Одржавање и дорада апликације База догађаја (завршено);
- Учешће у реализацији уговора по набавци израде пројектног захтева за ERP решење (завршено);
- Учешће у реализацији уговора по набавци израда пројектног захтева за DMS и ВРМ решење (завршено);
- Учешће у одржавању софтвера за теоријске испите (започето).

6) Техничка подршка запосленима у коришћењу информационо комуникационих технологија.

- Интервенције на софтверу и хардверу по захтеву корисника.

7) Истраживање могућности унапређења интегралног информационог система ДЦВ. Праћење и проучавање трендова у развоју информационо комуникационих технологија (ИКТ) и пројеката који се реализују у окружењу. Анализа праваца развоја, праћење технолошких достигнућа, стално стручно усавршавање, присуство у стручној јавности...

- *Microsoft* радионица: Могућности и погодности уговора за органе Владе Републике Србије 3.0

8) Учешће у активностима у вези са набавкама из домена ИКП (анализа захтева корисника, истраживање тржишта, израда спецификација, имплементација...): инфраструктура, апликативни софтвери који се могу набавити на тржишту (DMS, ERP, интернет портал):

Учешће у раду Комисије за реализацију набавки:

➤ По плану за 2016:

- Лиценце за "*Business Process Management*" (завршено)
- Израда софтвера за набавке (завршено)
- Персонални рачунари (завршено)

➤ По плану за 2017:

- систем за заштиту апликативних сервера и база података и успостављање система заштите при интеграцијама са екстерним системима (завршено)
- Интернет услуге – Секундарни линк + Интернет услуге (АНТ) + IPTV (у току)
- Систем обједињених комуникација (завршено)
- Одржавање апликације Писарница и *OpenText* платформе (завршено)

- Администрација *Microsoft* инфраструктуре (завршено)
- Одржавање телефонске централе (започето)
- Одржавање рачунарске опреме (завршено)
- Oracle лиценце (завршено)
- *Cisco Layer 3* и *Layer 2* уређаји или одговарајући (завршено)
- Услуга фиксне телефоније (завршено)
- Израда техничке спецификације за набавку тонера (завршено)
- Периферијски уређаји (завршено)
- Администрација *Oracle* базе података (завршено)
- Набавка и уградња ПП опреме за систем сали са ПП централом (завршено)
- Имплементација категорије 6 на мрежној инфраструктури као и обезбеђивања подних прикључака за запослене (започето)
- *Thawte ssl* сертификат лиценца (завршено)
- Лиценца за *Kasperski* антивирус програм (завршено)
- Уређај за смештање резервне копије података (завршено)
- Системска подршка и одржавање целокупног серверског и диск storage система (завршено)
- Заштита од DDOS напада, као и *mail filter* услуга (започето)
- Интернет услуге – Примарни линк (завршено)
- Одржавање система за дојаву и гашење пожара и клима у систем сали + Превентивно и интервентно одржавање УПС уређаја и система надзора у сервер сали (завршено)
- SSD хард дискови од најмање 256 GB на оперативним рачунарима (започето)
- Персонални рачунари (завршено)
- Одржавање периферијских уређаја (започето)
- Одржавање рачунарске мреже (започето)
- Систем за складиштење података (започето)
- Учешће у раду Комисије за ЈН 33/2017: Увођење ERP решења (започето)
- Учешће у раду Комисије за ЈН 34/2017: DMS и BPM, уз израду апликације Писарница (започето)
- Лиценце за готов апликативни софтвер (завршено)
- Учешће у раду Комисије за ЈНМВ 39/2017: Одржавање и унапређење апликације база догађаја (завршено)

9) Развој система квалитета:

- Израда Упутства за инсталацију радних станица;
- Израда упутства за примену процедуре ДЦВ-ИТ-001 5.2 Пружање ИТ подршке у ОИКП;
- Обука за интерне провераче: QMS (ISO 9001:2015) и EMS (ISO 14001:2015);
- Учешће у интерној провери бр. 01/17;
- Екстерна провера, Југоинспект.

10) Учешће у заједничким пословима ДЦВ у циљу унапређења организационо институционалних капацитета:

- Припрема података за ДРИ;
- Учешће у одржавању софтвера за контролу приступа – техничка подршка и права приступа уговарачу одржавања;
- Састанак Регионалног комитета за трагање и спасавање у цивилном ваздухопловству – техничка подршка;
- Учешће у раду Радне групе за корпоративну безбедност;
- Планирање, праћење реализације плана и извештавање.

12.4 Нормативно-правни послови и људски ресурси

У извештајном периоду Одељење за нормативно правне послове и људске ресурсе радило је на:

- 1) изради следећих аката и решења:
  - Израда нових анекса уговора о раду за запослене у ДЦВ сходно новом правилнику о систематизацији;
  - Уговори о раду, анекси уговора о раду (**50**);
  - Уговори о привременим и повременим пословима, уговори о делу (**30**);
  - Уговори о стручном усавршавању постдипломаца Саобраћајног факултета (**6**);
  - Уговор о пружању услуга стручног усавршавања између ЈАА-ТО и ДЦВ;
  - Решења о коришћењу годишњег одмора, прекида годишњих одмора и измене решења (**250**);
  - Решења о службеним путовањима (**150**);
  - Решења о плаћеним и неплаћеним одсуствима; решења о породилским одсуствима (**30**);
  - Израда одлука и упутстава;
- 2) Превођење и библиотечко-информациона делатност:
  - Превођење документата по захтеву²⁷;
  - Текући послови из библиотечко-информационе делатности (библиографска обрада, инвентарисање, индексирање, поручивање, циркулација, дисеминација информација, претрага) у складу са Законом о библиотечко-информационој делатности СГ РС бр.52/2011, Поглавље 9, Делатност;
- 3) Пословни простор:
  - Организација и руковођење процесом рада у Одсеку, односно процесом управљања и одржавања пословног простора, односно физичко-техничког одржавања; Обављање надзора и реализација одређених радова унутар пословне зграде у склопу ЈН за 2017.г.
- 4) Остале активности:
  - Израда измене упутства о мерилима и критеријумима за мерење радног учинка;
  - Израда листе учесника у оцењивању;
  - Упућивање руководиоца у вези са одређивањем радних циљева;
  - Израда Процедуре о утврђивању дисциплинске одговорности и спровођењу дисциплинског поступка за запослене у ДЦВ;
  - Разрада функционалне анализе, присуства састанцима;
  - Сарадња са Државном ревизорском институцијом;
  - Поступање по захтеву екстерне ревизије;
  - Ажурирање података о променама и кретању запослених за потребе праћења програма рада и финансијског плана ДЦВ за 2017. г.;
  - Учествовање у раду комисије за ЈН у 2017. г.;
  - Израда списка инспектора и провера испуњености услова за полагање испита за инспекторе сходно ЗИН;

²⁷Преводи (усмено и у писаном облику) за ЕСАА посету: Уверење о сертификацији аеродрома, Instruction for self-handling and ground handling certification, Предлог дописа за ЦБВ Хрватске, Legal argument in relation to the European Commission's comment, Правилник о условима и поступку за издавање сертификата аеродрома. Исправке преписке у вези са: Working Group on SAR training; Regional Aeronautical SAR Advisory Committee; Invitation to Regional Aeronautical SAR Advisory Committee Steering Board Meeting; Превод поздравног говора за регионални експертски састанак 2017; Превођење вести за сајт ДЦВ и то: Aeromedical Seminar Held; Fourth Meeting of regional Search and rescue Committee Held; Directorate certifies Nikola Tesla Airport; Aerial Vehicle Training Centres; Search and Rescue exercise „SAREX 22-17“ conducted; Упутство-обезбеђивање залиха намењених потрошњи током лета.

- Спровођење систематских прегледа за запослене;
- Обављање послова из области безбедности и здравља на раду;
- Одговори на захтеве тражиоца информација;
- Редовни контакти са канцеларијом Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности;
- Активности у оквиру радне групе за израду Плана интегритета;
- Сарадња и ангажовање у вези са наплатом накнаде од Дунав осигурања; реализација уговора о набавци услуга осигурања у односу на запослене у ДЦВ;
- Израда листе запослених у вези са добровољним пензијским осигурањем;
- Присуство обукама у вези са применом прописа из области радних односа, управног поступка и безбедности и здравља на раду;
- Стално ангажовање у вези са функционисањем *TaCad* система контроле приступа;
- Објављивање конкурса за пријем у радни однос на неодређено време за два радна места;
- текући послови Писарнице.

12.5 Финансије и рачуноводство

У извештајном периоду ОЈ надлежна за финансије и рачуноводство је реализовала следеће активности у вези са:

1) платним прометом и ликвидатуром (обрађено **950** извода текућег рачуна Директората, урађено **350** спецификација обавеза за плаћање, састављено **234** дневних извештаја о стању и промету по рачуну, девизно плаћање - **58** ставки. У књизи улазних рачуна обрађено је **6.182** документа за плаћање. У књизи излазних рачуна потписано је и обрађено **3.042** документа за наплату.)

2) пословима благајне (издато **335** налога за наплату и **352** налога за исплату, сачињено **197** благајничких изештаја)

3) Обрачуном зарада, накнада зарада и осталих личних примања (примљено и обрађено **520** листа присутности, урађена контрола **22.546** података из листа присутности и извршен унос података у АОП- обрачун зарада и накнада зарада, обрађено **4.576** вирманских налога за исплату зараде, формирана и предата документација за рефундацију накнада за 12 месеци боловање преко 30 дана и породилско одсуство за просечно 4 запослена, обрачун и исплата других примања запослених (превоз, солидарна помоћ, отпремнине, пакетићи, службена путовања у земљи и иностранству, коришћење сопственог возила у службене сврхе), **184** обрачуна и исплате осталих личних примања за испитиваче, **17** обрачуна и исплата осталих личних примања ангажованих лица, **60** обрачуна и исплата осталих личних примања (УО), израда и предаја **184** пореске пријаве по врстама исплата, предаја Фонду ПИО **85** МУН образаца.

4) Рачуноводством (контрање **10.544** ставки за књижење, израда **3.865** налога за књижење, унос 2.963 улазна рачуна у главну књигу, унос **2.304** излазна рачуна у главну књигу финансијског књиговодства, обрада **286** благајничке документације, обрада 100 ставки основних средстава/амортизација, пореска амортизација и обрачун садашње вредности, попис и усаглашавање пословних књига-сет докумената (Одлуке извештаји пописне листе. ИОС обрасци- достављено преко **250** ИОС образаца), затварање пословних књига и израда завршних извештаја – сет финансијских извештаја (БС / БУ / БТГ / СА / ИОКК / Напомене), унос обрачуна зарада, накнада и осталих личних примања у главну књигу, сарадња са ревизорском кућом (попуњено 25 упитника).

5) Осталим пословима (систематизација – бодовање радних места по методологији, за потребе спровођења систематизације радних места за 2017.г. урађено је више врста пројекција реализације новчаног тока зарада у циљу сагледавања реализације средстава

за зараде предвиђених Финансијским планом за 2017.г. Израда софтвера који ће омогућити повезивање ставки Захтева и Решења које се примају и издају корисницима по усвојеној Тарифи Такси ДЦВ. Израђено је преко **35** разних изештаја, приговора и осталих аналитичких прегледа у току поступка ревизије ДРИ за 2016.г. такође, достављено је преко **120** различитих докумената по систему узорка за контролу).

12.6 Планирање, анализа и извештавање

У извештајном периоду урађено је следеће:

- 1) Пословно / финансијско планирање и извештавање:
  - 1.1. Урађен Извештај о раду ДЦВ РС за 2016.г. и усвојен на УО ДЦВ (број 1/0-01-0001/2017-0005 од 24.02.2017.г.); добијена сагласност Владе РС на исти (Закључак ВРС 05 број: 021-2738/2017 од 30.03.2017.г.); израђен упоредни преглед Програма рада и Извештаја о раду за 2016.г.
  - 1.2. Донета Одлука којом се усвајају План јавних набавки, као и План набавки на које се не примењује ЗЈН за 2017.г. (број: 1/0-04-0003/2017-0001 од 31.01.2017.г.; извршена измена ових планова септембра 2017.г.;
  - 1.3. Усвојен је Стратешко пословни план ДЦВ за период од 2017. до 2021.г. (број 1/0-04-002/2017-0001 од 24.01.2017.);
  - 1.4. Урађен Програм рада ДЦВ РС за 2018.г. и одобрен од стране УО ДЦВ (број 1/0-01-0006/2016-0004 од 14.12.2017.г.); послат МГСИ на даље поступање у циљу достављања ВРС на сагласност;
  - 1.5. Урађен Финансијски план ДЦВ за 2018.г. и одобрен од стране УО ДЦВ (број 1/0-01-0003/2017-0005 од 14.12.2017.г.); послат МГСИ на даље поступање у циљу достављања ВРС на сагласност;
  - 1.6. Вршена је периодична обрада података о приходима и расходима ДЦВ у 2017.г. и рађена је финансијских анализа и информације о процени реализације Финансијског плана ДЦВ за 2017.г. за руководство ДЦВ;
- 2) Терминалне накнаде:
  - 2.1. обрађивани су квартални извештаји SMATSA доо о фактурисаним и наплаћеним терминалним накнадама и израђен је Споразум о исплати потраживања Директората по основу терминалних накнада за 2017.г. и анекси споразума у односу на терминалне накнаде (закључени су Споразум за 2017.г. и Анекс 1, 2. и 3. овог споразума, као и Анекс 4. и 5. Споразума за 2016.г.);
  - 2.2. израда Споразума о престанку важења Протокола о узајамним потраживањима за 2007. годину између SMATSA доо и Директората;
  - 2.3. остварено је учешће у раду Комисије за процену наплативости потраживања са конта 218311-потраживања из специфичних послова SMATSA доо;
- 3) Рутне накнаде:

Израда месечних информација о фактурисаним рутним накнадама за дати месец за потребе књиговодства ДЦВ; Израда информације о корекцији прихода од рутних накнада за 2016.г. укључујући и преносе вишкова у 2016. и 2017.г.
- 4) ДЦВ путничка и ДЦВ робна накнада:
  - 4.1. Уношење дневних/месечних извештаја оператера аеродрома о пошти, роби и путницима у одласку у апликацију за накнаде ДЦВ путничку и ДЦВ робну накнаду и издавање фактура за исте;
  - 4.2. израда месечних информација руководству ДЦВ о 10 највећих дужника за ДЦВ путничку и ДЦВ робну накнаду;
  - 4.3. достава опомена и комуникација са авио-превозиоцима у вези са дуговањима за ДЦВ путничку и ДЦВ робну накнаду.

5) Послови јавних набавки:

- 5.1. Извршена је измена Плана јавних набавки, као и Плана набавки на које се не примењује ЗЈН за 2017.г.;
- 5.2. Израда Плана јавних набавки, као и План набавки на које се не примењује ЗЈН за 2018.г. је у току;
- 5.3. У току 2017.г. покренуто је **(40)** поступка ЈН, од тога су закључена (32) уговора и то:
  - Закључени су следећи уговори:
    - 1) ЈНМВ 01/2017 – канцеларијски материјал
    - 2) ЈНМВ 02/2017 – чишћење радног простора
    - 3) ЈНМВ 03/2017 – „Oracle“ лиценце
    - 4) ЈН 04/2017 – Систем за заштиту апликативних сервера и база података и успостављање система заштите при интеграцијама са екстерним системима
    - 5) ЈНМВ 05/2017- тонери
    - 6) ЈНМВ 06/2017 – Физичко-техничко обезбеђење и противпожарна заштита у Директорату цивилног ваздухопловства Републике Србије
    - 7) ЈНМВ 07/2017 – електрична енергија
    - 8) ЈНМВ 08/2017 – Термотехничка инсталација-вентилација подрумских просторија
    - 9) ЈН 09/2017-Систем обједињених комуникација
    - 10) ЈНМВ 10/2017 – Набавка и уградња ПП опреме за систем салу са ПП централом
    - 11) ЈНМВ 11/2017 – Набавка нафтних деривата
    - 12) ЈНМВ 12/2017 – Сервис аутомобила
    - 13) ЈН 13/2017 – Редовни авио превоз и хотелски смештај
    - 14) ЈНМВ 14/2017 – Осигурање зграде, колективно осигурање запослених, путно осигурање и осигурање службених возила
    - 15) ЈНМВ 15/2017 – Системска подршка и одржавање целокупног серверског и диск storage система
    - 16) ЈН 16/2017 – Адаптација ресторанског простора и пратећих просторија у мулти-функционални простор по пројекту
    - 17) ЈНМВ 17/2017 – Набавка и уградња лед расвете у делу објекта система
    - 18) ЈНМВ 18/2017 – Специјалистичке обуке у цивилном ваздухопловству
    - 19) ЈНМВ 19/2017 – *Cisco Layer 3 и Layer 2* уређаји
    - 20) ЈНМВ 20/2017 – Изнајмљивање паркинг простора
    - 21) ЈН 21/2017 – Одржавање постојећих софтвера за финансије и рачуноводство
    - 22) ЈНМВ 22/2017 – Набавка и уградња радијатора за цео објекат
    - 23) ЈНМВ 23/2017 – Уређај за смештање резервне копије података
    - 24) ЈНМВ 24/2017 - Допуна софтверског програма OTS за обуку особља прегледа обезбеђивања на аеродрому – набавка додатних радних станица и унапређење постојећег система за преглед *Cabin baggage, Hold baggage* и *Cargo*
    - 25) ЈНМВ 25/2017 – Мултимедијална опрема и опрема пратећег садржаја за мултифункционалну салу
    - 26) ЈНМВ 26/2017 – Одржавање налета ОПС и продужење TR C500/550/560
    - 27) ЈНМВ 27/2017 - Набавка и уградња мулти сплит система за 19 канцеларија по пројекту
    - 28) ЈН 28/2017 – Редовни авио-превоз и хотелски смештај
    - 29) ЈНМВ 35/2017 – Обука за стицање TR на авиону C560XL/XLS
    - 30) ЈНМВ 36/2017 – Обука за стицање инструктора летења на авиону (FI((A))
    - 31) ЈНМВ 38/2017 – Организовање лекарских прегледа
    - 32) ЈНМВ 40/2017 – Персонални рачунари

- На дан 31. децембар 2017.г. у току су били поступци јавне набавке следећих добара/услуга:
- 33) ЈНМВ 32/2017 – GIS софтвери (отварање понуда је било 21.12.2018.г.; у току је израда извештаја о стручној оцени понуда)
  - 34) Јавна набавка 37/2017 – Путничка возила (објављен је позив за подношење понуда; отварање понуда је планирано за 18. јануар 2018.г.)
  - 35) ЈН 33/2017 – услуге – увођење ERP решења (фаза израде конкурсне документације); у поступку набавке на коју се не примењује Закон о јавним набавкама за израду техничке спецификације за увођење ERP решења, остварено је учешће на састанцима Радне групе формиране од стране директора ДЦВ;
  - 36) ЈН 34/2017- добра – DMS и BPM уз израду апликације писарница (фаза израде конкурсне документације); у поступку набавке на коју се не примењује Закон о јавним набавкама за израду техничке спецификације за DMS и BPM уз израду апликације писарница, остварено је учешће на састанцима Радне групе формиране од стране директора ДЦВ;
- У току 2017.г. обустављени су следећи поступци:
- 37) ЈНМВ 29/2017- Обука за стицање TR на авиону *Falcon 2000*;
  - 38) ЈНМВ 30/2017 – Обука за стицање сертификата инструктора летења на авиону (FI(A));
  - 39) ЈНМВ 31/2017 – Обука за обнову овлашћења за летење на типу хеликоптера SA 341/342;
  - 40) ЈНМВ 39/2017 – Одржавање и унапређење апликације база догађаја;
- 5.4. Сprovedено је око **100** различитих поступака набавки на које се не примењује Закон о јавним набавкама (чија вредност не прелази 500.000,00 динара).
- б) Организација службених путовања²⁸ - организована су **32** службена путовања у јануару 2017.г.
- 7) Развој и примена система управљања квалитетом – у току 2017.г. је рађено на следећим документима:
- 7.1. измена Процедуре набавки ДЦВ-ЈН-ПР-001 (измене су у примени од 10.04.2017.г.); у току је даља измена ове процедуре у складу са налазима интерне ревизије по извештају од 25. августа 2017.г. као и налаза ДРИ;
  - 7.2. измена Процедуре пословног планирања и извештавања ДЦВ-ПЛН-ПР-001 (измене су у примени од 24.03.2017.г.);
  - 7.3. израђена је и усвојена Процедура обрачуна ДЦВ путничке и ДЦВ робне накнаде ДЦВ-ЈН-ПР-002 (8/0-01-0023-0001 од 29.12.2017.г.) којом се замењују Инструкције за ДЦВ путничку и ДЦВ робну накнаду (број 6/0-01-0012/2013-0001 од 10.09.2013.г.)
  - 7.4. израђена је и усвојена Процедура за доделу донација и хуманитарне помоћи ДЦВ-СП-ПР-001 која је у примени од 07.04.2017.г. (извршена је и једна измена која је у примени од 13.12.2017.г.)
  - 7.5. у току је израда Упутства за обрачун рутне трошковне основе Директората ДЦВ-ПЛН-УП-003 уважавајући препоруке екстерне, интерне и државне ревизије;
- 8) Одржавање садржаја нове интернет презентације ДЦВ.
- 9) Израда предлога Решења Владе којим се даје сагласност на одлуке УО ДЦВ о расподели добити по финансијским извештајима за 2014, 2015. и 2016.г.
- 10) Припрема, обрада података и размена истих по захтевима екстерне ревизије.

²⁸ Од фебруара 2017.г. посао је преузела ОЈ ДЦВ надлежна за финансије

11) Припрема, обрада података и размена истих по захтевима ДРИ; састанци са представницима ДРИ (вишемесечна непланирана активност).

12) Састанци и достављање мишљења у вези са Уговором о концесији на АНТ; презентација улоге Директората потенцијалним концесионарима у вези са применом Правилника о аеродромским накнадама.

13) Достава мишљења у делу финансијских елемената споразума у вези са услугама трагања и спасавања – учешће у изради Споразума, Анекса и Адендума у вези са ангажовањем потенцијала МУП, МО, КЦС и КЦН, као и у вези са правдањем средстава по истим;

14) Обрада захтева за донацијама.

12.7 Повидбеност

Настављен је процес примене система квалитета (QMS) кроз интерне и екстерне провере.

Извршена је измена и допуна Приручника о раду Одељења пловидбености. Измењено је Упутство о начину и поступку утврђивања пловидбености ваздухоплова.

Извршене су припреме за увођење система управљања безбедношћу у ваздухопловно-техничке организације (ICAO Annex 19), као и усвојеним SSP RS (Национални програм безбедности у цивилном ваздухопловству РС)

12.8 АТМ и CNS

Остварено је учешће у изради интерних процедура, формулара, упутстава, планова, програма у вези са проверама (одитима). Побољшан је квалитет Приручника безбедносног надзора и самих процедура рада током одита.

АТМ (АТСО) узето је учешће у специфицирању и тестирању апликације за подршку процеса одита, евидентирање и праћење поступака провера, налаза и корективних мера, као и апликације за вођење евиденција о инспекцијском надзору.

12.9 Аеродроми

Редовно ажурирање Приручника за рад Одељења аеродрома и израда и ажурирање постојећих упутстава.

12.10 Обезбеђивање

У циљу унапређења пословања Директората, сачињен је годишњи план инспекција, као и плана рада за 2018.г.за Службу за обезбеђивање у ваздухопловству; Урађен Годишњи извештај о контроли квалитета примене мера обезбеђивања у ваздухопловству за 2016.г.

Узето је учешће у припреми одита ДРИ, као и давању одговора у вези са налазима истих. Одржан је састанак са представницима Владе РС у вези са техничким захтевима за АНТ концесију; Састанци са представницима МУП-а у вези са одржавањем обуке инструктора, као и Споразума о сарадњи ДЦВ и МУП у области обезбеђивања у ваздухопловству; Састанак са представницима Аеродрома „Поникве“ и градоначелником града Ужице у вези заштите периметра аеродрома; Састанак са представницима АНТ у вези Плана за ванредне ситуације; Урађена измена листе сертифицираних инструктора обуке АВСЕК; Израда евиденције центара за обуку у области обезбеђивања у ваздухопловству; Ажурирање Приручника за рад; Урађена презентација у области обезбеђивања у ваздухопловству на семинару за мале аеродроме (у Трстенику и Зрењанину). Припремљена документација за обављање безбедносне провере за запослене ДЦВ за које је потребно добијање сертификата за приступ тајним

подацима; Припремљена табела у вези административних поступака за Службу за обезбеђивање у ваздухопловству; Израђена табела о управним поступцима у области обезбеђивања у ваздухопловству у 2016. г. по захтеву ревизора; Достављање одговора АНТ за забрањене предмете, ако и за изузећа од прегледа обезбеђивања возила;

Контрола реализације уговора ЈН прибављање добра-допуна софтверског програма OTS; Израда предлога набавке-допуне софтвера за сертификацију оператера прегледа обезбеђивања на аеродрому према плану набавке за 2017.г; Израда предлога набавке тест предмета према плану набавке за 2017.г; Израда предлога набавке ИСАО докумената према плану набавке за 2017.г.; Комуникација и припрема документације за Управу царине у сврху набавке тест предмета; Инсталација допуне софтвера за сертификацију особља прегледа обезбеђивања на аеродрому и његово тестирање

12.11 Трагање и спасавање

У извештајном периоду набављена су комуникациона средства за СКЦ и то: нове VHF радио станице, ELT тест уређај, радио станица са Emergencу каналом. Покренута набавка за GIS софтвер, процедура за успостављање радарске слике са SMATSA доо. Извршено је потребно ажурирање интерних докумената СТС.

Са МО, МУП, Министарством здравља, КЦС и КЦН успешно се наставља сарадња. Том приликом су потписани акти који су прецизније регулисали наставак сарадње. СТС након потписивања споразума прати и њихову реализацију са МУП, МО (Команда РВиПВО и ВМА), КСЦ, КСН. Од 1. јануара 2017.г. установљене су три дежурне спасилачке хеликоптерске јединице: Београд, Ниш и Краљево.

Потписивањем новог Споразума о пружању услуга трагања за ваздухопловом и спасавању лица у цивилном ваздухопловству укључена је и Горска служба спасавања. Са SMATSA доо се радило на усаглашавању нацрта споразума, чије се потписивање очекује у 2018.г.

Са АНТ сарађивано на измени Плана за ванредне ситуације АНТ.

Извршена је анализа догађаја који су се десили у току рада и система вежби за запослене у СКЦ.

Документа рађена у СТС су у складу са системом квалитета. Спроведена интерна провера од стране колега задужених за квалитет. СТС је имао и екстерну проверу система квалитета.

12.12 Интернет презентација Директората и интерно информисање запослених

У току 2017.г. су реализовани и послови у вези са интернет презентацијом Директората који обухватају постављање вети и редовно ажурирање прилозима ОЈ ДЦВ, објављивање свих измена и обавештења намењених корисницима интернет презентације Директората.

У циљу уређивања ових послова, донет је образац за постављање и уклањање информација на интернет страницу Директората.

Број 110-01-0003/2018-0009

У Београду,

18. 04. 2018.

УПРАВНИ ОДБОР

Председник

Проф. др Оља Чокорило, дипл. инж.

ПРИЛОГ: СКРАЋЕНИЦЕ

АКЛ	Аеродромска контрола летења
АЦВ ЦГ	Агенција цивилног ваздухопловства Црне Горе
АКВ	ЈП за аеродромске услуге Аеродром Ниш, Ниш
АНТ	АД Аеродром Никола Тесла Београд
БХДЦА	Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине
ВС	Војска Србије
ВМА	Вијно медицинска академија
ВМО	Ваздухопловно медицинско особље
ДРИ	Државна ревизорска институција
ДЦВ/Директорат	Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије
Евроконтрол	Европска организација за безбедност ваздушне пловидбе
ЕЗ	Европска заједница
ЕК	Европска комисија
ЕУ	Европска унија
Закон/ЗВС	Закон о ваздушном саобраћају
ЗИН	Закон о инспекцијском надзору
ЗЈН	Закон о јавним набавкама
ЈН	ЈН
ЈНМВ	ЈНМВ
КЕИ	Канцеларија за европске интеграције Владе Републике Србије
КЛ	Контролори летења
КЦН	Клинички центар Ниш
КЦС	Клинички центар Србије
МО	Министарство одбране Републике Србије
МГСИ	Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Републике Србије
МУП	Министарство унутрашњих послова Републике Србије
НПАА	Национални програм за усвајање правних тековина Европске уније (<i>National Programme for the Adoption of the Acquis</i>)
НБС	Народна банка Србије
ОЈ ДЦВ	Организација јединица Директората
ПП	против-пожарна
РХМЗ	Републички хидрометеоролошки завод Републике Србије
СКЦ	Спасилачко координативни центар
СТС	Сектор трагања и спасавања
УО ДЦВ	Управни одбор Директората
АСАМ	Програм за праћење континуалне пловидбености ваздухоплова (<i>Aircraft continuous Airworthiness Monitoring Programme</i>)
AIP	Зборник ваздухопловних информација (<i>Aeronautical Information Package</i>)
AMHS	Систем за аутоматску обраду порука (<i>Automatic Message Handling System</i>)
АМЕ	овлашћени лекар
АМС	Центар за ваздухопловну медицину (<i>Aeromedical Center</i>)
ANS	Услуге ваздушне пловидбе (<i>Air Navigation Services</i>)
АОС	Потврда о оспособљености за обављање јавног авио-превоза
АРР	Прилазна контрола летења
АТСО	Контролор летења (<i>Air Traffic Controller</i>)
АТFCM	Управљање протоком и капацитетом ваздушног саобраћаја (<i>Air Traffic Flow and Capacity Management</i>)
АТМ	Управљање ваздушним саобраћајем (<i>Air Traffic Management</i>)
AWOPS	<i>Application for all Weather Operations Approval</i>
СКЛ / ЦКЛ	Центар контроле летења
СДДР	Централна зона за прикупљање информација путем COSPAS-SARSAT (<i>Central Data Distribution Region</i>)
СНС	Услуге комуникације, навигације и надзора (<i>Communication, Navigation and Surveillance</i>)
ЕСАА	Заједничко европско ваздухопловно подручје
ЕСQB	Европска централна банка питања (<i>European Central Question Bank</i>)

FAA	Ваздухопловна власт САД (<i>Federal Aviation Authority</i>)
FCL	Лиценцирање ваздухопловног особља (<i>Flight Crew Licencing</i>)
FSTD	Симулатор (<i>Flight Simulation Training Device</i>)
IANS	Институт за ваздушну пловидбу (<i>Institute of Air Navigation Studies</i>)
ICAO	Међународна организација цивилног ваздухопловства
ICAO SARP	ICAO стандарди и препоручена пракса
QMS	Систем управљања квалитетом
JAATO	Центар за обуку заједничких ваздухопловних власти (<i>Joint Aviation Authorities Training Organisation</i>)
LSSIP / ESSIP	Локални план примене јединственог неба (<i>Local Single Sky Implementation Plan</i>) / Европска примена јединственог неба
MED	Ваздухопловна медицина
MEL	Листа минималне опреме (<i>Minimum Equipment List</i>)
MET	Услуге ваздухопловне метеорологије
MNPS	(<i>Minimum Navigation Performance Specifications</i>)
NAT	Регион северног Атлантика (<i>Nort Atlantic Region</i>)
NOF	NOTAM биро (<i>NOTAM Office</i>)
NOTAM	Хитно ваздухопловно обавештење (<i>Notice to Airmen</i>)
OJT	Обука на послу / пракса (<i>On job training</i>)
OPS	Саобраћајна делатност (<i>Operations</i>)
OSC	Координатор на месту догађаја (<i>On Scene Coordinator</i>)
PART	Део ваздухопловних прописа EASA
PBN	Навигација заснована на могућностима ваздухоплова (<i>Performance Based Navigation</i>)
PEL	Лиценцирање ваздухопловног особља (<i>Personal licensing</i>)
RVSM	(<i>Runway Visual Separation Minima</i>)
SAFA	Процена безбедности страних ваздухоплова на платформи (<i>Safety Assesment of Foreign Aircraft</i>)
SAR	Трагање и спасавање
SES	Јединствено европско небо
SMATSA доо	Контрола летења Србије и Црне Горе SMATSA д.о.о. Београд
SMS	Систем управљања безбедношћу
TKL	Терминална контрола летења
TSA	Агенција за обезбеђивање ваздушног саобраћаја САД
TWR	Торањ (<i>Tower</i>)